

Mak ndê ɻawa   ɻayham **Yom wh   ɻawa   ɻayham dindec sa-  ga**

Mak inj Yisu ndê ɻacs  jomi 12 si da   dom, magoc inj tiatu y  c Jerusalem ma g  lic g  n ho   nanj Yisu k  m t  n ndoc dinan  . Ti  ambu Mak k  s  l  n whin Pita t  n ndoc Pita g  m m  t  , ma to ɻawa   ɻayham pi Yisu k  kuc m  t   na   Pita g  m. Lau   nat   gauc g  m bu yom na   Mak to y  c 14:51-52 na   h  gan  n inj dau. Ti  ambu inj g  m Pol lu Banabas sa tu in  lu si gwelen  -  ga. Alic yom   nat   pi inj y  c Apo 12:12, 25; 13:5, 13; 15:36-39, ma y  c Kol 4:10 ma 2 Tim 4:11.

Mak to yom da  sam pi gwelen   na   Yisu k  m, magoc yom da  sam na   Yisu s  m tu bu   nd  h  n lau-  ga, na   inj to dom.

*Jon k  masa   Yisu nd   se  
(Mat 3:1-12; Luk 3:2-16)*

¹ Yom dindec gic hu ɻawa   ɻayham pi An  t   nd   Atu Yisu Kilisi.

² Mu  -  ga, propet da   to yom na   An  t   s  m t  n inj nd   Atu bocdec bu:

A   wak  n anen   ɻac ahe  -  ga mu   am. Inj oc
  masa   am nem se  . *[Mal 3:1]*

Ma propet Aisaya to An  t   nd   yom pi ɻac ahe  -  ga dau bocdec bu:

3 N̄amalac dañ ta yom mbo gameñ sawa bocdec bu, ‘Amasañ Pômdau ndê señ tisolop. Amasañ nem ñalôm bu akôc inj sa.’ **[Ais 40:3]**

4 Yom dau ñandô sa pi Jon, Ngac Kêku Lau-ñga, nañ tinjambu hôc asê ma gêm mêtê mbo gameñ sawa. Inj sôm têñ lau bu sêlinj sañgu tu bu sêtôc asê bu sêkac si ñalôm kwi ma sêhu mêtê sac siñ, dec Anötö oc suc ñac si sac kwi. **5** Lau daësam akêñ malac Jerusalem, ma akêñ malac hoñ yêc gameñ Judia-ñga, sêsa sêtêñ Jon si. Ñac sêhoc si sac asê, ma inj kêku ñac yêc Bu Jordan.

6 Jon sôc ñakwê nañ sêmasañ ña kamel ñamliclhu, ma kic piñkap yêc inj ñampêbalê. Ma inj gêñ gêñ bambaliñ gitôm wakô ma lêp. **7** Inj gêm mêtê ma sôm têñ lau bocdec bu, “Ngac dañ oc meñ êñkuc aö, nañ ndê ñaclai hôc gêlêc aö neñ su. Aö ñgac ñambwa dec gitôm dom bu watî inj ndê ñgac akiñ nañ pôñ sic ma kêgapwêc inj ndê atapa ñawalô. **8** Aö kaku mac ña bu ñambwa, tigenj inj oc êñku mac ña Njalau Dabuñ.”

Jon kêku Yisu

(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)

9 Têñ têm dinaj Yisu meñ akêñ malac Nasaret yêc gameñ Galili-ñga, ma hôc asê Jon. Ma Jon kêku inj yêc Bu Jordan. **10** Têñ ndoc Yisu pi akêñ bu meñ, inj gêlic undambê kac sa, ma Njalau Dabuñ gêm balusi añgô, ma sip têñ inj men. **11** Goc awha dañ sa akêñ undambê, nañ sôm, “Aö Atungac atac whinj-ñga am. Aö gatisambuc am ñandô.”

*Sadañ kêsahê Yisu
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

¹² Dinañ su, goc ɻalau wê Yisu sa gameñ sawa gi, ma inj mbo tawasê. ¹³ Tôm bêc 40 inj mbo gameñ sawa, ma Sadañ kêsahê bu êntôm inj. Inj mbo whinj bôc gameñ sawa-ŋga, ma aŋela sem akiŋ inj.

Yisu gic hu inj ndê gwelenj

¹⁴ Tiŋambu †Herod kêkiŋ inj ndê lau siŋ-ŋga bu sêkôc Jon dôŋ, ma sêkêŋ inj ndöc gapocwalô. Têŋ têm dinañ Yisu gêm mêtê ma hoc Anötö ndê ɻawaé ɻayham asê têŋ lau yêc gameñ Galili-ŋga. ¹⁵ Inj sôm, “Têm naŋ Anötö kêyalinj sa, naŋ meŋ sa su. †Anötö ndê gólinj meŋ kêpiŋ su. Bocdinañ anem nem ɻalôm kwi, ma akêŋ whinj Anötö ndê ɻawaé ɻayham.”

*Yisu mbwêc lauŋac hale tu sêŋkuc inj-ŋga
(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)*

¹⁶ Têŋ bêc daŋ Yisu kêsêlêŋ mbo Bugictonj Galili ɻamakê, ma gêlic Saimon lu asi Andru. Inju ɻgac lu sêkôc i-ŋga, ma sem gwelenj sêkêŋ wasanj sip bu sêmbo. ¹⁷ Ma Yisu sôm têŋ inju, “Amlu ameŋ aŋkuc aö, ma aö wakêŋ amlu ahê ɻamalac sêmeŋ sêŋkuc aö, tôm naŋ kwahic dec amlu ahê i.” ¹⁸ Ma ɻagahô inju sêtec si wasanj yêc, ma sêŋkuc inj.

¹⁹ Inj kêsêlêŋ ɻasawa sauŋ, ma gêlic Sebedi ndê atu lu, Jems lu Jon. Sêndöc wanj daŋ ma sêmasanj si wasanj naŋ kic. ²⁰ Yisu mbwêc inju bu sêmeŋ sêŋkuc inj, goc sêhu damba Sebedi ti lau naŋ sêkôm gwelenj sêwhinj inj, naŋ siŋ sêmbo wanj, ma sêŋkuc Yisu.

*Yisu kēdōhōŋ lau ma soc ɳalau sac yēc malac
Kapenaom
(Luk 4:31-37)*

²¹ Yisu kōc lau hale dinaŋ ma sēŋsēlēŋ sētēŋ malac Kapenaom si. Sēhōc asē tēŋ bēc Sabat-ŋga daŋ, ma Yisu sōc tlōm wē-ŋga gi, ma gic hu kēdōhōŋ lau. ²² Ma lau Kapenaom-ŋga sēhēdaē tu iŋ ndē yom-ŋga, bu iŋ kēdōhōŋ ɳac gitōm kēdōhōŋwaga ti ɳaclai atu, hôc gēlēc lau Israel si tkēdōhōŋwaga yomsu-ŋga hoŋ su.

²³ Ngac daŋ ndōc lōm wē-ŋga dinaŋ, naŋ ɳalau sac mbo in ndē ɳalōm. In ta yom bocdec bu, ²⁴ “Ei! Yisu Nasaret-ŋga. Aö kayalē am, am ɳgac dabuŋ naŋ Anötö kēkiŋ. Am bu kōm sake tēŋ yac? Am mweŋ bu seŋ yac su, a?” ²⁵ Magoc Yisu hec yom ɳalau sac ma sōm, “Am mamaŋ ma hu iŋ siŋ!” ²⁶ Goc ɳalau sac kēmwanaŋ ɳgac dau ti ɳaŋga ma hu iŋ siŋ ti mbwēc atu.

²⁷ Tu dinaŋ-ŋga lau hoŋ sēhēdaē ma sēndac dandi, “Gēŋ bocke dec? In kēdōhōŋ yac ɳa lēŋ wakuc ma ti ɳaclai atu. Ma iŋ kōc ɳaclai pi ɳalau sac whiŋ, bu iŋ kēŋ yatu ɳac, ma sēsōc in ndē yom ɳapu.” ²⁸ Ma tiŋambu lau sic miŋ yom pi gēŋ dau, e ɳagahō eŋ in ndē waē gēm gameŋ Galili-ŋga hoŋ ahuc.

*Yisu gēm lau gēmbac daēsam sa
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-43)*

²⁹ ɳac sēhu lōm wē-ŋga dinaŋ siŋ, ma Saimon lu Andru sēkōc Yisu, Jems ma Jon ma sētēŋ inlu si andu si. ³⁰ Saimon ndē lawawē gēmbac lic ɳandē ma yēc andu dau ɳalōm, ma lau sēkēŋ ɳawaē tēŋ Yisu. ³¹ Bocdinaŋ Yisu tēŋ iŋ gi, kēm

inj sip amba ma keñ inj sa. Ma gêmbac hu awhê dau siñ, ma inj gêm akinj ñac.

³² Têñ telha dinaj têñ ndoc ac gi sip, nañ lau malac-ñga sêhoñ lau gêmbac daësam ti lau nañ ñalau sac sêmbo si ñalôm, ma sêkôc ñac sêtêñ Yisu sêmeñ.* ³³ Lau malac-ñga hoñ sêkac dau sa, sêmbo andu dau ñamakê. ³⁴ Ma Yisu gêm lau ti gêmbac tidau-tidau daësam dinaj sa, ma soc ñalau sac daësam su yêc lau. Tigeñ inj kêñ yao ñalau sac bu sêôsôm inj asê dom, ñahu bu ñac sêñyalê bu inj †Mesaya dau.

*Yisu hu malac Kapenaom siñ
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Têñ ñagalansê ac pi meñ su dom ma Yisu tisa ma hu malac dau siñ. Inj sa gi bu mbo tawasê ma teñ mbec. ³⁶ Saimon ma lau ñatô nañ sêwhiñ inj, nañ sêsa si bu sêñsalê inj. ³⁷ Ma têñ ndoc sêtap inj sa, nañ sêôsôm têñ inj bu, “Lau hoñ sêñsalê am.” ³⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Aö oc wambo malac tigeñ dinaj dom. Dalhö datêñ malac nañ sêyêc gameñ ñamakê-ñga dandi, bu wanem mêtê wambo dinaj. Tu gweleñ dinaj-ñga dec aö gameñ.”

³⁹ Ma tiñambu inj kêsêlêñ golom-golom malac hoñ yêc gameñ Galili-ñga. Inj gêm mêtê mbo lau si lôm wê-ñga, ma soc ñalau sac daësam su yêc lau.

---

* ^{1:32} Lau Israel si yomsu Sabat-ñga gic yao lau bu sêñsêlêñ señ baliñ me sêkôm gweleñ têñ bêc Sabat-ñga dom. Magoc bêc Sabat-ñga ña-yao pacndê têñ ndoc ac gi sip. Tu dinaj-ñga dec lau sêhôñ e ac gi sip su, goc sêkôc si lau gêmbac sêtêñ Yisu si.

*Yisu kôm ŋgac ti gêmbac leprasi ŋayham sa
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Têŋ bêc daŋ, ŋgac ti gêmbac tleprasi daŋ têŋ Yisu gi. Inj pônj haduc ma teŋ Yisu bu nem inj sa. Inj sôm, “Am bu tac whinj, dec gitôm bu am oc kôm aö ŋamlic ŋawasi sa.” ⁴¹ Yisu tawalô inj, dec kêmâtôc amba sa gi ma kêmasec inj, ma sôm, “Aö atac whinj, dec wasôm têŋ am bu ŋamlic ŋawasi sa.” ⁴² Ma ŋagahô enj gêmbac dau hu inj sinj, ma inj ndê ŋamlic ŋawasi sa. ⁴³⁻⁴⁴ Goc Yisu kêkiŋ inj têŋ tðabuŋ-siga gi, ma sôm ti ŋanja têŋ inj, “Am ŋgô! Gêŋ nanj kwahic dec hôc asê am, naŋ sôm asê têŋ lau daŋ dom. Tigeŋ têŋ dabuŋsiga ndi, ma tôc daôm têŋ inj bu lic bu am nem ŋamlic ŋawasi sa su. Ma kêŋ da tu am ŋamlic ŋawasi sa-ŋga tôm yomsu naŋ Moses kêŋ têŋ yac. Ma ŋalêŋ dinaj lau hoŋ oc sêŋyalê bu am ŋamlic ŋayham sa.” ⁴⁵ Ma ŋgac dau sa gi ma gic miŋ pi gêŋ dau e yom dau tiapa. Tu dinan-ŋga lau hoŋ takwê Yisu, dec inj tec bu sôc malac daŋ yêc lhu. Inj mbo gameŋ ŋamakê-ŋga, magoc lau akêŋ gameŋ hoŋ sêwê sêtêŋ inj si ŋapanj.

2

*Yisu kôm ŋgac bôliŋ daŋ ŋayham sa
(Mat 9:1-8; Luk 5:18-26)*

¹ Bêc ŋatô giŋga su, goc Yisu sôc malac Kapenaom tiyham. Ma lau malac-ŋga sêŋgô ŋawaê bu inj mbu meŋ ndöc andu daŋ. ² Goc lau daësam sêkac dau sa, ma Yisu gêm mêtê ŋac. Lau daësam andô sêkac sa e ŋasawa mba yêc andu ŋalôm ma yêc ŋasactô bocdinaŋ. ³ Ma

laungac hale sêmbalanj ɳgac bôlinj danj yêc sac danj sêmenj, ma bu sêtêŋ Yisu sêndi. ⁴ Magoc lau daêsam dinaj sem gameŋ ahuc, ma tu dinaj-ŋga dec ɳac sépi andu ɳapoc lôlôc si, ma sêkac poc sa ma sêmasanj ɳalasê danj yêc gameŋ naŋ Yisu kalhac, naŋ ɳahô-ŋga. Goc sêŋwhaŋ sac ti ɳgac bôlinj sip têŋ Yisu gi. ⁵ Yisu gêlic gêŋ dinaj ma kêyalê bu ɳac sêkêŋ whinj inj, goc sôm têŋ ɳgac bôlinj, “Aneŋ balê, kwahic dec aö wasuc am nem sac kwi.”

⁶ Têŋ ndoc dinaj kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga ɳatô sêndöc andu dau. Sêŋgô Yisu ndê yom dau, ma gauc gêm yêc ɳac si ɳalôm, ⁷ “Anötö tigeŋ gitôm bu suc sac kwi. Ma bocke ɳgac dindê sôm yom kaiŋ dinaj? Inj ndê yom sac sambuc.” ⁸ Yisu kêyalê ɳagahô bu ɳac gauc gêm yom bocdinaj, dec inj sôm têŋ ɳac, “Tu sake-ŋga mac gauc gêm yom bocdinaj? ⁹ Mac akêŋ whinj dom bu aneŋ ɳaclai yêc bu wasôm têŋ ɳgac bôlinj dindec bu wasuc inj ndê sac kwi. Bocdinaj aö wasôm têŋ inj, ‘Tisa, kôc nem mbô sa ma êmsêlêŋ.’ ¹⁰ Ma têŋ têm mac alic aneŋ yom dau ɳandô sa, dec anyalê bu Anötö kêŋ ɳaclai têŋ †Namatac ndê Atu yêc nom, bu suc ɳamatac si sac kwi whinj.” Goc Yisu sôm têŋ ɳgac bôlinj, ¹¹ “Aö wasôm têŋ am bu tisa, kôc nem mbô sa, ma lhö têŋ nem andu ndi.” ¹² Ma ɳgac dau tisa yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, kôc ndê mbô sa ma kölhö gi. Gêŋ dau kôm lau hoŋ sêhêdaê ɳandô. Sêmpinj Anötö ma sêsôm, “Gêŋ kaiŋ dindec, yac alic danj su dom.”

*Yisu kêgalêm Liwai bu êŋkuc inj
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)*

¹³ Tiñambu Yisu sa gi mbo bugictonj ñamakê tiyham. Lau daësam sêsa si sêñkuc inj, ma inj kêtôhôñj ñac. ¹⁴ Ma tiñambu inj kêsêlénj gi e gêlic †Liwai, Alpayas ndê atunçgac ndöc ndê mala kôc takis-ñga. Goc Yisu sôm têñj inj, “Êmkuc aö.” Ma Liwai tisa ma kékuc inj.

¹⁵ Têñj bêc dañ Yisu ti inj ndê ñgacsêñomi señ gêñ sêndöc Liwai ndê andu. Ma lau sêkôc takis-ñga ma lau daësam nañ lau bata Israel-ñga sêsam bu lau sac nañ sêndöc sêwhinj ñac, bu lau kaiñ dinañ sêñkuc Yisu tôm bêc hoñ. ¹⁶ Ma lau †Palêsañ si kêtôhôñwaga yomsu-ñga ñatô sêlic bu Yisu gêñ gêñ ndöc whinj lau takis-ñga ti lau sac dinañ. Goc sêñsôm têñj inj ndê ñgac-sêñomi, “Tu sake-ñga inj gêñ gêñ whinj lau takis-ñga ti lau sac?” ¹⁷ Yisu ñgô yom dau, ma sôm têñj ñac, “Lau nañ sêlic dau bu gêmbac mba, nañ oc sêñsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêñsalê dokta. Aö gameñ bu wañgalêm lau nañ sêlic dau bu lau gitêñj, nañ sa dom, aö gameñ bu wañgalêm lau sac sa.”

*Yao gêñ daneñ-ñga-ñga
(Mat 9:14-15; Luk 5:33-35)*

¹⁸ Jon, Ngac Kêku Lau-ñga ndê †sêñomi ti lau Palêsañ sêkêñj bêc ñatô bu sêneñ gêñ dom tu gauc nem Anötö-ñga, magoc Yisu ndê ñgacsêñomi sêkôm dom. Ma lau ñatô sêmenj ma sêndac Yisu bocdec bu, “Tu sake-ñga Jon ndê sêñomi ma lau Palêsañ si sêñomi sêhu gêñ daneñ-ñga siñ tu gauc nem Anötö-ñga, magoc am nem ñgacsêñomi sêkôm dom?” ¹⁹ Goc Yisu sôm têñj ñac, “Ngac nem awhé-ñga dañ bu êñgalêm lau sa sêmbo

sêwhinj iŋ bu sêneŋ mwasiŋ nem awhê-ŋga, dec oc tôm dom bu sêhu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ têŋ ndoc ŋgac dau mbo whinj ɣac. Ʉalêŋ tigeŋ kwahic dec aö gambo gawhinj aneŋ ŋgacsêŋomi ma oc tôm dom bu sêhu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ. ²⁰ Tigeŋ ndoc oc meŋ naŋ lau oc sêkôc aö su yêc ɣac, ma têŋ ndoc dinaŋ ɣac oc Ʉalôm ɣawapac, ma sêŋkuc lêŋ dahu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ-ŋga.”

*Yisu ndê yom gitôm gêŋ wakuc
(Mat 9:16-17; Luk 5:36-39)*

²¹ Ma Yisu sôm, “Yac dasi po wakuc pi Ʉakwê akwa naŋ kic, naŋ dom. Bu po wakuc oc hôc Ʉakwê akwa kic, ma gêŋ dau oc tisac sambuc. ²² Ma têŋ ndoc lau s êmasaŋ wain wakuc, naŋ sêkêc sip bôc Ʉamlic wain-ŋga akwa dom. Mba! Ʉac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc Ʉamlic akwa kôc ma wê sa niŋga. Ma bôc Ʉamlic oc tisac bocdinan. Wain wakuc dakêc sip bôc Ʉamlic wakuc.”

*Yisu iŋ Pômdau bêc Sabat-ŋga
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³ Têŋ bêc Sabat-ŋga danj Yisu ti ndê Ʉngacsêŋomi sêŋsêlêŋ sêmbo lôcwha danj naŋ gic ôm wit-ŋga danj kic. Ma iŋ ndê Ʉngacsêŋomi sêkôc wit Ʉandô Ʉatô bu sêneŋ. ²⁴ Ma lau Palêsai Ʉatô sêlic gêŋ dau ma sêšôm têŋ iŋ, “Lic gêŋ naŋ am nem Ʉngacsêŋomi sêkôm. Tu sake-ŋga Ʉac sêkôm gweleŋ naŋ yac neŋ yomsu gic yao bu dakôm têŋ bêc Sabat-ŋga dom?” ²⁵⁻²⁶ Yisu ô Ʉac si yom ma sôm, “Gauc nem yom naŋ sêto pi gêŋ naŋ Kinj Dawid kôm. Mac asam su, me? Têŋ ndoc naŋ Abiata iŋ Ʉdabuŋsiga

ŋamata-ŋga, naŋ Dawid ti lau naŋ sêwhinj inj, naŋ sêpônda dau ma gêŋ yô ŋac. Goc Dawid sôc Anötö ndê andu gi, ma gêŋ bolom dabuŋ naŋ lau sêkêŋ ti da, naŋ Moses kêŋ yao bu lau dabuŋsiga tawasê oc sêneŋ. Ma inj kêŋ têŋ lau naŋ sêmbo sêwhinj inj, ma ŋac seŋ. Magoc lau daŋ sêŋgôliŋ yom pi Dawid ma sêsôm bu inj kêgilì yomsu lec dom.”

²⁷ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Bocdinaŋ akôc gauc ŋapep pi yomsu. Anötö kêŋ bêc Sabat-ŋga bu nem ŋamalac sa. Inj kêŋ ŋamalac tu bêc Sabat-ŋga dom. ²⁸ Ŋamalac ndê Atu inj gêŋ hoŋ ŋadau, ma inj Pômdau Sabat-ŋga whinj.”

3

Yisu kôm ŋgac amba balê ŋayham sa têŋ bêc Sabat-ŋga

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Têŋ bêc daŋ tiyham Yisu sôc lôm wê-ŋga gi. Ma ŋgac amba tibalê daŋ ndöc. ² Palêsaŋ ŋatô sêŋsalê yom bu sêŋgôliŋ pi Yisu, dec sêtip inj ŋapep bu mboe inj oc kôm ŋgac dau ŋayham sa têŋ bêc Sabat-ŋga, dec ŋac oc sêsôm bu inj kêgilì yomsu Sabat-ŋga. ³ Yisu sôm têŋ ŋgac naŋ amba tibalê, “Tisa, ma lhac ŋalhu whinj aö.” ⁴ Dec inj ndac lau hoŋ bocdec bu, “Gêŋ bocke oc êŋgilì yomsu Sabat-ŋga? Dakôm ŋayham têŋ lau, me dakôm sac têŋ lau? Danem ŋamalac sa, me datec ŋac sêmbac ndu?” Magoc ŋac hoŋ sem dôŋ. ⁵ Inj tahê ŋac ma tac ŋandê sa, ma ŋalôm ŋawapac tu ŋac si ŋalôm ŋadandi-ŋga. Goc inj sôm têŋ ŋgac

dau, “Êmatôc amam.” Ma ɳgac dau kêmâtôc amba, ma amba dau ɳayham sa tiyham.

⁶ Têj dinaj lau Palêsai sêhu lôm wê-ɳga dau sin ma sêsa si. Ma ɳac sêndöc sêwhij lau Israel-ɳga naŋ tac whinj Herod ma lau Rom-ɳga si gôlinj, ma ɳac hoŋ sêkôc gauc pi lêj sêndic Yisu ndu-ɳga.

*Yisu kêdôhôŋ lau ma kôm gêmbac ɳayham sa
(Luk 6:17-19)*

⁷ Yisu ti ndê ɳgacsênomi sêtêŋ bugictoŋ si, ma lau daêsam sêŋkuc ɳac. ɳac lau akêŋ gameŋ Galili-ɳga ma gameŋ Judia-ɳga, ⁸ ma akêŋ malac Jerusalem ma akêŋ gameŋ Judia ma Idumia-ɳga ma akêŋ Bu Jordan ɳadaŋga, ma akêŋ malac Taya ma Saidon ɳagameŋ. Lau daêsam dinaj sêŋgô ɳawaê pi gêŋ naŋ Yisu kôm, dec sêsa sêtêŋ inj si.

⁹ Yisu gêlic lau toŋ atu naŋ bu sêŋgapiŋ inj sa, dec sôm têŋ ndê ɳgacsênomi bu sêmasaŋ waŋ sauŋ daŋ tu inj pi ndi ndöc-ɳga. ¹⁰ Inj sôm yom dinaj ɳahu bu inj kôm lau gêmbac daêsam ɳayham sa su e lau daêsam ti gêmbac sêkôm mwasač bu sêmasec inj. ¹¹ Ma têŋ ndoc lau ti ɳalau sac sêlic inj, naŋ sêhu dau sêyêc inj aŋgô-ɳga, ma ɳalau dau sêmbwêc yom asê bocdec bu, “Am Anötö ndê Atu.” ¹² Tigeŋ Yisu kêŋ gic yao ɳanġa bu sêšôm inj ɳahu asê dom.

*Yisu kêyaliŋ ɳgacsênomi 12 sa
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)*

¹³ Tiŋambu Yisu pi lôc daŋ gi ma mbwêc lau naŋ inj atac whinj, naŋ sêtêŋ inj sêmeŋ. ¹⁴ Goc inj kêyaliŋ ɳac si lau 12 sa, ma sam ɳac bu †Aposel,

bu ḥac oc sêmbo sêwhinj inj, ma inj oc kêj ḥac sêsa sêndi bu sênem mêtê. ¹⁵ Ma inj kêj ḥaclai têj ḥac bu sêsoc ḥalau sac su. ¹⁶ Aposel 12 naŋ Yisu kêyalinj ḥac sa, naŋ bocdec: Saimon (naŋ inj sam bu Pita), ¹⁷ Jems lu Jon (Sebedi ndê atu lu naŋ Yisu sam bu 'wapap atui'), ¹⁸ Andru, Pilip, Batolomeas, Matyu, Tomas, Jems (Alpayas ndê atu), Tadaus, Saimon (naŋ sêsam bu 'Ngac †Selot'), ¹⁹ ma Judas Iskeriot, ḥac naŋ tiŋambu hoc Yisu asê.

Lau sêngihi Yisu ahuc ḥapanj

²⁰ Yisu sôc andu daŋ gi, magoc lau tonj atu sêsap inj dôŋ ḥapanj e ḥasawa mba bu inj ti ndê ḥac-sêŋomi sêneŋ gêŋ. ²¹ Gêŋ dau ḥawaê tap Yisu dinda ti asii sa, dec ḥac sêšôm, "Inj ndê gauc tisac." Bocdinaŋ dec sêtêŋ inj si bu sêkôc inj sa ndi.

Yisu ndê ḥaclai ḥahu

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-22)

²² Têj têm dinaŋ kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga ḥatô sêmen akêŋ Jerusalem ma sêngôlinj yom pi Yisu bocdec bu, "Nalau sac si ḥadau †Belsebal gêm gôlinj inj, ma kêj ḥaclai têj inj bu soc ḥalau sac su." ²³ Goc Yisu mbwêc ḥac sêtigasuc inj, ma ô ḥac si yom ḥa yom gôlinj daŋ bocdec bu, "Bocke ma Sadanj oc soc Sadanj? ²⁴ Gôlinjwaga daŋ ndê lau bu sêkêŋ kisa dau, dec inj ndê gôlinj oc pacndê. ²⁵ Ma gôlôwac daŋ bu sêwhê dau kôc, dec oc sêlhac ḥan̄ga dom. ²⁶ Ma Sadanj bu kêj kisa têj dau ma whê dau kôc, dec inj oc lhac ḥan̄ga dom, inj ndê ḥaclai oc pacndê. ²⁷ Aŋgô! Sadanj inj gitôm ḥac ti licwalô atu, ma

yac bu dasôc ɳgac ti licwalô atu daŋ ndê andu bu taŋgaho iŋ ndê gêŋ, naŋ gêŋ ɳamata-ɳga dasô iŋ dôŋ, goc taŋgaho iŋ ndê gêŋ.

²⁸ “Yomandô aö wasôm têŋ mac. ɳamalac naŋ kac ndê ɳalôm kwi ma hu ndê sac siŋ, naŋ Anötö oc suc iŋ ndê sac ti yom sac-sac hoŋ kwi. ²⁹ Tigeŋ ɳamalac daŋ bu sôm yom sac pi ɳalau Dabuŋ, naŋ Anötö oc suc iŋ ndê sac kwi dom andô. Iŋ kôm gêŋ sac sambuc, ma iŋ ndê giso oc yêc ɳapanj.”

³⁰ Yom hoŋ dinaŋ Yisu sôm, ɳahu bu ɳac sêsôm bu ɳalau sac daŋ mbo iŋ ɳalôm.

*Yisu dinda ti asii
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)*

³¹ Têŋ têm dinan Yisu dinda ti ndê asii sêhôc asê andu dau. Sêlhac awê ma sêŋkiŋ ɳamalac daŋ sôc gi bu kôc iŋ sa sa meŋ. ³² Lau daêsam naŋ sêndöc sêŋgihi Yisu ahuc, naŋ sêsôm têŋ iŋ bu, “Am dinam ti nem asimi dec sêmeŋ sêlhac awê ma sêndac am.” ³³ Goc iŋ ndac ɳac, “Aneŋ dinaŋ ti asiŋi naŋ asa?” ³⁴ Ma iŋ tahê lau naŋ sêndöc sêŋgihi iŋ ahuc, ma sôm, “Aneŋ dinaŋ ti asiŋi dau dindec. ³⁵ Bu lau naŋ daŋga wambu Anötö ndê yom, naŋ ɳac sêti aö asiŋi ti lhuŋwêi ma dinanj.”

4

*Yom gôliŋ pi ɳgac kêbalip wit ɳawhê
(Mat 13:1-12; Luk 8:4-8)*

¹ Tiŋambu Yisu sa gi mbo bugictoŋ ɳamakê, ma gic hu kêdôhôŋ lau tiyham. Ma lau sêwê-sêwê sêmeŋ e ti toŋ atu andô. Tu dinan-ɳga iŋ

pi waŋ daŋ gi poc bugictoŋ kēpiŋ baö, ma lau daêsam dinaj sêlhac baö.

² Yisu sôm yom gôliŋ daêsam bu êndôhôŋ lau dinaj. Inj sôm yom gôliŋ daŋ têŋ ɳac bocdec bu,
³ “Aŋgô! Ngac daŋ sa gi bu êmbalip wit ɳawhê yêc inj ndê ôm. ⁴ Têŋ ndoc inj kêbalip gêŋ dau, naŋ ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêsip seŋ, ma mbac sêsip sêmeŋ ma seŋ su. ⁵ Ma ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêsip gameŋ hoc-hoc, naŋ nom ɳagec sac hoc ɳahô ɳambwa. ɳawhê dau sêsip nom ɳalôm gacgeŋ si dom, dec sêpo sêpi sêmeŋ ɳagahô. ⁶ Tigeŋ tinjambu ac pec ɳagatôm ma gêm bôliŋ. ɳahu bu nom ɳayham mba tu ɳawakac sip ndi-ɳga.
⁷ Ma wit ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêsip kwaŋ ti ɳakwa ɳalôm, ma kwaŋ lu wit sêpi sêwhinj dau e kwaŋ yan wit ndu ma gêm ɳandô daŋ dom. ⁸ Ma wit ɳawhê ɳatô sêpeŋ sêsip nom ɳayham, ma tinjambu sem ɳandô daêsam, ɳatô sem ɳandô 30, ɳatô sem ɳandô 60, ma ɳatô sem ɳandô 100.”

⁹ Goc Yisu sôm, “Asa bu daŋga-suŋ yêc, naŋ ɳgô aneŋ yom.”

*Yisu whê yom gôliŋ wit ɳawhê-ɳga ɳahu sa
(Mat 13:10-23; Luk 8:9-15)*

¹⁰ Tinjambu lau daêsam sêmbo dom, ma lau naŋ sêmbo sêwhinj Yisu, ti ɳgacsêŋomi 12 sêndac Yisu pi yom gôliŋ dau ɳahu. ¹¹ Ma inj whê sa têŋ ɳac bocdec bu, “Anötö ndê gôliŋ ɳalêŋ ɳahu sip ɳalôm gi. Inj kêyaliŋ mac sa bu anyalê ɳahu dau, magoc lau naŋ sêmbo Anötö ndê gôliŋ ɳalôm dom, naŋ wasôm yom têŋ ɳac ɳa yom gôliŋ ɳambwa. ¹² Aisaya to yom pi lau kaiŋ dinaj, naŋ yêc bocdec bu:

Nac sêlic gêj naŋ aö gakôm, naŋ ɻapanj,
 magoc ɻac si gauc sa dom. Ma ɻac sêŋgô
 aneŋ yom ɻapanj, magoc sêŋyalê ɻahu dom.
 Nac bu sêŋyalê, dec oc tôm bu sênem dau kwi,
 ma Anötö oc suc ɻac si sac kwi.” [Ais
6:9-10]

13 Goc Yisu sôm têŋ ɻac, “Bocke dec mac
 anyalê yom gôlinj dinaj ɻahu dom? Bocdinaj
 ɻalêŋ bocke mac oc anyalê yom gôlinj ɻatô ɻahu?
14 Aŋgô! Yom pi ɻgac naŋ kêbalip wit ɻawhê,
 naŋ hêganôŋ ɻgac naŋ hoc Anötö ndê yom asê.
15 Ma yom pi wit ɻawhê naŋ sêpeŋ sêsiŋ sen,
 naŋ hêganôŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom,
 magoc ɻagahô Sadaj meŋ ma kêgaho yom dau
 su yêc ɻac si ɻalôm. 16 Ma wit ɻawhê naŋ
 sêpeŋ sêsiŋ gameŋ hoc-hoc, naŋ hêganôŋ lau
 naŋ sêŋgô A nötö ndê yom ma sêkôc sa ɻagahô
 ti atac ɻayham. 17 Tigeŋ tôm wit naŋ ɻawakac
 mbasi, naŋ lau dau sêlhac ɻasawa baliŋ dom.
 Têŋ ndoc sêtap ɻawapac sa, me lau sêkêŋ kisa
 ɻac tu Anötö ndê yom-ŋga, naŋ sêhu si sêkêŋ
 whiŋ siŋ ɻagahô eŋ. 18 Ma wit ɻawhê naŋ sêpeŋ
 sêsiŋ kwaŋ ti ɻakwa ɻalôm, naŋ hêganôŋ lau
 naŋ sêŋgô Anötö ndê yom, 19 tigeŋ sêhêgo dau
 pi gêŋ nom-ŋga kêlêc, ma lêŋ atac whiŋ mone
 ti wapa nom-ŋga hê ɻac si gauc ɻapanj e kôm
 Anötö ndê yom ahuc, ma ɻandô mbasi. 20 Ma
 wit ɻawhê naŋ sêpeŋ sêsiŋ nom ɻayham, ma
 sem ɻandô 30, me 60, me 100, naŋ hêganôŋ lau
 naŋ sêŋgô Anötö ndê yom, sêkôc sa e tidôŋ, ma
 sem ɻandô daêsam.”

*Dasiŋ lam ɻawē kwi dom
(Luk 8:16-18)*

²¹ Ma Yisu sôm têŋ ɻac, “Lam iŋ gêŋ pô gameŋ-
ŋga, ma bocdinaŋ yac taŋgatöc ɻa suc ahuc me
dasiŋ kwi sôc sasac ɻapu dom. Mba! Taŋkiŋ
êŋgalêŋ ɻalhu bu ɻawé pô gameŋ. ²² Ma ɻalêŋ
tigeŋ, yom naŋ yêc siŋ dau me ɻahu sip ɻalôm
gi, naŋ oc meŋ sa tiawé. ²³ Asa naŋ daŋgasuŋ
bu yêc, naŋ ɻgô.”

²⁴ Ma iŋ gic têku yom ma sôm, “Akôc gauc
ɻapep pi Anötö ndê yom naŋ mac aŋgô. Mac
bu atac whiŋ bu aŋyalê ɻahu, dec Anötö oc
kêŋ gauc têŋ mac, ma iŋ oc kôm mac nem gauc
êŋsôwec tiatu. ²⁵ Bu asa naŋ kôc Anötö ndê yom
sa sip ndê ɻalôm e tidôŋ, naŋ Anötö oc kêŋ gauc
têŋ iŋ êŋlêc. Magoc asa naŋ kôc sa tidôŋ dom,
naŋ Anötö oc kôc iŋ ndê yom hoŋ su yêc iŋ.”

Yom gôlinj pi gêŋ ɻawhê naŋ po pi meŋ

²⁶ Ma Yisu sôm, “Nalêŋ naŋ Anötö ndê gôlinj
kêsôwec, naŋ gitôm gêŋ ɻawhê naŋ ɻamalac
daŋ sô sip ndê ôm. ²⁷ Ma tiŋambu iŋ yêc bêc
ôbwêc ma tisa têŋ acsalô, ma ɻawhê dau po pi
meŋ. Magoc ɻamalac dau kêyalê ɻalêŋ dom.
²⁸ Têŋ ɻamata-ɻga ɻawhê dau hôc nom kôc
ma ɻagatôm pi meŋ, malô goc ɻamlha sa ma
tiŋambu gêm ɻandô. ²⁹ Magoc têŋ ndoc gêŋ
ɻandô dau tilôwê iŋ oc ndic su, bu bêc sêhoŋ
gêŋ ɻandô sa-ɻga meŋ sa.”

*Yom gôlinj pi gêŋ ɻawhê sauŋ
(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)*

³⁰ Ma Yisu sôm, “Aö wasôm yom gôlinj bocke tu
bu wawhê ɻalêŋ naŋ Anötö ndê gôlinj kêsôwec,

naŋ sa? Aö wanem dôhôŋ pi gêŋ sake bu wawhê sa? ³¹ Anötö ndê gôliŋ gitôm gêŋ ɻawhê sauŋ andô danj naŋ dasô sip nom, gitôm a soc ɻawhê. ³² Gêŋ dau gêŋ sauŋ andô, tigen yac bu dasô sip nom ndi, dec oc po tiatu e hôc gêlêc gêŋ ôm-ŋga hoŋ su. Ma ɻasaŋgac oc sêhê balinj e mbac lôlôc-ŋga sêmenj sêhê si ɻaic yêc ayuŋ ɻayham dau.”

³³ Yom gôliŋ kaiŋ dinaŋ Yisu sôm têŋ lau ɻapanj. Inj kêdôhôŋ ɻac tôm ɻac si gauc. ³⁴ Yom hoŋ naŋ inj sôm têŋ ɻac, naŋ inj sôm ɻa yom gôliŋ. Ma têŋ têm naŋ inj ti ndê ɻgacsêŋomi sêmbo tawasê, naŋ inj whê gêŋ hoŋ sa têŋ ɻac.

*Yisu kôm bu ɻamponj timalô
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Têŋ acsalô dinaŋ kêpiŋ bu ɻasec sa, naŋ Yisu sôm têŋ inj ndê ɻgacsêŋomi, “Yac dalhö, dapi bugictoŋ ɻadaŋga dandi.” ³⁶ Goc sêhu lau toŋ atu dinaŋ siŋ ma sêkôc Yisu whiŋ ɻac sêpi waŋ danj ma sêlhö si. Ma waŋ ɻatô sêlac sêwhiŋ. ³⁷ Sêlac si ma mbu puc atu ma gêli bu ɻamponj sa gic sip waŋ e kêpiŋ bu waŋ pac. ³⁸ Magoc Yisu teŋ gwalmiŋ ma yêc bêc yêc waŋku-ŋga. Ngacsêŋomi sêunj inj sa, ma sêsôm têŋ inj, “Kêdôhôŋwaga, bocke? Am hêgo daôm dom bu yac oc dandinjaŋ, a?” ³⁹ Goc inj tisa, ma sôm yom ɻanya têŋ mbu ti bu ɻamponj bocdec bu, “Naŋ gitôm! Timalô!” Goc mbu timalô ma gameŋ ɻanjeŋ sa. ⁴⁰ Ma inj sôm têŋ ɻac bu, “Tu sake-ŋga mac atöc daôm kêlêc? Bocke? Mac akêŋ whiŋ aö dom, a?” ⁴¹ Magoc ɻac sêso ti sêtöc dau ɻandô ma sêndac dandi, “Inj asa dec? Gêŋ hoŋ

sêscôc iŋ ndê yom ɳapu, ma mbu ti bu ɳamponj sêwhinj!"

5

*Yisu kôm ɳgac ti ɳalau sac ɳayham sa
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)*

¹ Yisu ti ndê ɳgacsêŋomi sêhôc asê Bugictonj Galili-ŋga ɳadaŋga têŋ gameŋ ac pi-ŋga, ma sêscôc baö yêc lau Gerasa-ŋga si gameŋ. ² Sépi baö si, ma ɳgac daŋ naŋ ɳalau sac mbo iŋ ndê ɳalôm, naŋ sa akêŋ ôm sêhô-ŋga ma têŋ Yisu gi. ³ In ɳgac dau êlêmê ndöc ôm sêhô-ŋga, ma têm daësam lau sêŋsahê bu sêscô iŋ dôŋ ɳa wac me ɳa sen, magoc gitôm dom. ⁴ Têm daësam sêscô iŋ amba ti gahi dôŋ ɳa sen, magoc iŋ hê sen kic ma seŋ gapocwalô gahi-ŋga su. Lau daŋ sêtôm dom bu sêkôm iŋ timalô. ⁵ Têŋ acsalô ti ôbwêc, iŋ mbo ôm sêhô-ŋga ti gameŋ ɳabaö, ma taŋ asê ma kôc hoc ma tuc-tuc dau ɳamllic tisac.

⁶ Têŋ têm dinaj iŋ gêlic Yisu kalhac ahê, goc kêtí gi ma pôŋ haduc yêc iŋ angô-ŋga. ⁷⁻⁸ Ma Yisu sôm têŋ iŋ, "Nalau sac, am hu ɳgac dinaj sinj." Dec ɳalau dau mbwêc atu ma sôm, "Yisu, Anötö Naclai ti Nawasi Nadau ndê Atu, am bu kôm sake têŋ aö? Tu Anötö ndê ɳaê-ŋga, aö wateŋ am bu kôm aö ɳayom dom." ⁹ Goc Yisu ndac iŋ, "Am nem ɳaê asa?" Ma ɳalau sac ô yom ma sôm, "Aneŋ ɳaê 'Toŋ Atu,' bu yac ɳalau daësam." ¹⁰ Ma ɳalau dau teŋ Yisu tidim daësam, bu soc ɳac su yêc gameŋ dinaj dom.

¹¹ Têŋ têm dinaj bôc toŋ atu seŋ gêŋ sêmbo lôc ɳapu yêc gameŋ dinaj. ¹² Goc ɳalau sac sêteŋ

Yisu ma sêsôm, “Êmkiŋ yac atêŋ bôc dindê andi, bu yac asôc bôc si ɳalôm.” ¹³ Yisu gôlôc goc ɳalau sac sêhu ɳgac dinaŋ sinj, ma sêsôc bôc ɳalôm si. Goc bôc hoŋ sênti si e sêsip salic sac, ma sêsip bugictorj e bu kô ɳac sêmbac ndu. Bôc dau toŋ atu, ɳanamba gitôm 2,000. ¹⁴ Goc lau sêyob bôc-ɳga sênti si, ma sic miŋ yom dinaŋ têŋ lau naŋ sêmbo malac atu ti gameŋ ɳamakê-ɳga. Ma lau dau sêsa si bu sêlic gêŋ naŋ Yisu kôm. ¹⁵ Sêhôc asê iŋ ma sêlic ɳgac naŋ Yisu soc ɳalau sac toŋ atu dinaŋ su yêc iŋ, naŋ ndöc ti gauc ɳawa ma sôc ɳakwê, dec ɳac sêtöc dau. ¹⁶ Ma lau naŋ sêlic gêŋ dau, naŋ sic miŋ pi gêŋ naŋ Yisu kôm têŋ ɳgac ti ɳalau sac, ma têŋ bôc. ¹⁷ Goc lau gameŋ dinaŋ-ɳga sêteŋ Yisu ɳaŋga bu hu ɳac si gameŋ sinj.

¹⁸ Têŋ ndoc Yisu bu pi waŋ ndi, naŋ ɳgac naŋ iŋ soc ɳalau sac su yêc iŋ, naŋ teŋ iŋ ɳaŋga bu whinj iŋ ndi. ¹⁹ Magoc Yisu sôm, “Mba! Am mbu têŋ nem lau ndi, ma ndic miŋ têŋ ɳac pi ɳalêŋ naŋ Pômdau tawalô am, ma pi gêŋ hoŋ naŋ iŋ kôm têŋ am.” ²⁰ Goc ɳgac dau kölhö gi, ma kêgihi gameŋ naŋ sêsam bu Dekapolis,* ma gic miŋ yom pi gêŋ atu naŋ Yisu kôm têŋ iŋ. Ma lau hoŋ sêhêdaê.

*Yisu kôm awhê lu ɳayham sa
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)*

²¹ Yisu ti ndê ɳgacsêŋomi sêpi waŋ ma sêmbu sêpi bugictorj ɳadaŋga si. Ma têŋ ndoc iŋ sip baö

---

* **5:20** Dekapolis - ɳaê dinaŋ danem kwi bu ‘malac amanju.’ Malac amanju dinaŋ sêyêc Bugictorj Galili-ɳga ɳagameŋ têŋ ac pi-ɳga.

gi, naŋ lau toŋ atu sêkac sa e sêŋgihi iŋ ahuc.
²² Ma ḥgac daŋ ḥaē Jairas, naŋ yob lau Israel-ŋga si lôm wê-ŋga yêc gameŋ dinaŋ, naŋ meŋ hôc asê. Iŋ gêlic Yisu goc hu dau sip nom yêc iŋ gahi-ŋga. ²³ Ma iŋ teŋ iŋ ḥaŋga bocdec bu, "Aneŋ bawhê sauŋ gêmbac atu kêpiŋ bu oc mbac ndu. Aö tac whiŋ bu am mweŋ, kêŋ amam sac iŋ tu bu iŋ mbac ndu dom, ma ḥayham sa tiyham."
²⁴ Goc Yisu whiŋ iŋ gi.

Yisu kêsêlêŋ mbo, ma lau daêsam sêŋkuc iŋ ma sêŋgihi iŋ ahuc. ²⁵ Lau toŋ dinaŋ si daŋ iŋ awhê naŋ gêm dac ḥapanj tôm yala 12. ²⁶ Iŋ kêsalê dokta daêsam bu sênem iŋ sa, ma gêmlhi ḥac e iŋ ndê mone hoŋ pacndê. Magoc ḥac sêtôm dom bu sênem iŋ sa. Iŋ hôc ḥandê atu tu ḥac-ŋga, ma gêmbac dau hôc gêlêc su. ²⁷⁻²⁸ Awhê dau ḥô Yisu ḥawaê su, dec gauc gêm têŋ dau bu, "Aö bu wamasec iŋ ndê ḥakwê, dec oc kôm aö ḥayham sa." Tu dinaj-ŋga iŋ kêsêlêŋ yêc lau toŋ atu ḥalôm kêkuc iŋ, ma kêmasec iŋ ndê ḥakwê. ²⁹ Ma ḥagahô eŋ iŋ ndê dac sa tiyham dom, ma iŋ kêsahê bu iŋ ndê gêmbac pacndê su.

³⁰ Yisu kêyalê bu ḥaclai sa yêc iŋ, goc ḥagahô iŋ kac dau kwi yêc lau toŋ atu ḥalôm ma ndac, "Asa kêmasec aö neŋ ḥakwê?" ³¹ Magoc iŋ ndê ḥgacsêŋomi sêô yom ma sêšôm, "Lic lau daêsam dindec s êkôm am si. Bocke dec am ndac bu ḥac si asa kêmasec am?" ³² Magoc Yisu taso lau hoŋ, ma kêsalê ḥamalac naŋ kôm gêŋ dau. ³³ Awhê dau kêyalê bu iŋ ḥayham sa su, dec têŋ Yisu gi ma pôŋ haduc yêc iŋ aŋgô-ŋga. Iŋ töc dau ti

kêtitec mbo, ma hoc yom asê pi gêj nañ inj kôm.
 34 Goc Yisu sôm teñ inj, “O aneñ bawhê, am nem kên whinj aö dec kôm am ñayham sa. Am ndi ti atac malô, kwahic dec am nem ñawapac pacndê su.”

35 Yisu sôm yom dinanj mbo, ma lau ñatô sêmenj akêñ Jairas ndê andu, ma sêsmôm têñ inj, “Am atômwê mbac ndu su. Tu sake-nga am bu kên ñawapac têñ Kêdôhôj-waga? Sôm têñ inj bu meñ dom.” 36 Tigenj Yisu hêgo dau tu ñac si yom-nga dom, ma sôm têñ Jairas, “Töc daôm dom, kên whinj.” 37 Goc Yisu kalhac lau hoñ ahuc, ma kôc Pita, ma Jems lu ndê asidôwa Jon, ma sêwhinj Jairas si. 38 Sêñsêlêj si e sêhôc asê Jairas ndê andu, ma Yisu gêlic lau sêkôm ñanta atu, ñac sêhu dañgibo asê ma sêtañ. 39 Goc inj sôc gi ma ndac ñac, “Mac akôm ñanta ti dañgibo atu dindec tu sake-nga? Bawhê dau mbac ndu dom, inj yêc bêc nañ yêc.” 40 Magoc ñac sêmbwac inj. Yisu kên ñac sêsa awê si, ma kôc bawhê ñadamba lu dinda ti ñgacsêñomi tö dinanj sêwhinj inj si, ma sêsoc ñalôm nañ bawhê yêc. 41 Inj kêm bawhê dau sip amba ma sôm têñ inj, “Talita, k umi.” (Yom Hibru dau danem kwi bu, ‘Bawhê sauñ, am tisa.’) 42 Ma ñagahô en bawhê dau, nañ ndê yala ti 12, nañ tisa ma kêsêlêj. Ma lau hoñ nañ sêlic gêj dau, nañ sêhêdaê ñandô. 43 Magoc Yisu kên yao ñanga bu sêsmôm gêj dau asê têñ lau ñatô dom. Ma inj sôm bu sêkêñ gêj daneñ-nga têñ bawhê dau neñ.

*Yisu ndê lau sêkôc iŋ sa dom
(Mat 13:54-58; Luk 4:16-30)*

¹ Yisu mbu têŋ iŋ ndê malac-hu gi, ma iŋ ndê ŋgacsêŋomi sêŋkuc iŋ. ² Têŋ bêc Sabat-ŋga daŋ iŋ sôc lôm wê-ŋga gi, ma gic hu kêdôhôŋ lau. Ma lau daêsam naŋ sêŋgô iŋ ndê yom, naŋ sêhêdaê ma sêšôm têŋ dandi, “Aluê! Iŋ ŋgac dec tap gêŋ hoŋ dindec sa yêc nde? Asa kêŋ gauc atu-tu dinaj têŋ iŋ, ma ŋaclai tu kôm gêŋ dalô-ŋga? ³ Iŋ yac neŋ ŋgac naŋ muŋ-ŋga kôm gwelen kapenta-ŋga. Iŋ Maria ndê atungac, ma Jems, Josep, Judas ma Saimon dôwa! Ma iŋ ndê lhuwêi sêmbo sêwhinj yac.” Ma ŋac atac lu-lu tu iŋ-ŋga. ⁴ Goc Yisu sôm têŋ ŋac, “Lau hoŋ sêtoc propret daŋ sa, tigen yêc iŋ ndê malachu, iŋ ndê asidôwai ma iŋ dau ndê lau sêtoc iŋ sa dom.” ⁵ Ma yêc gameŋ dinaj iŋ gitôm dom bu kôm gêŋ dalô daêsam. Iŋ kêŋ amba sac lau gêmbac tigen-tigen, ma kôm ŋac ŋayham sa. ⁶ Ma iŋ hêdaê bu ŋac sêkêŋ whiŋ iŋ dom.

Tinjambu iŋ kêsêlêŋ golom-golom malac, ma kêdôhôŋ lau.

*Yisu kêkiŋ ŋgacsêŋomi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Luk 9:1-5)*

⁷ Yisu mbwêc ndê ŋgacsêŋomi 12 sêtêŋ iŋ sêmeŋ, ma iŋ kêkiŋ ŋac lu-lu sêsa sêtêŋ malac ŋatô si, bu sênem mêtê lau. Ma iŋ kêŋ ŋaclai têŋ ŋac bu sêsoc ŋalau sac su yêc lau. ⁸⁻⁹ Iŋ kêkiŋ ŋac ti sôm yom têŋ ŋac bocdec bu, “Anşêlêŋ andi, magoc akôc wapa daêsam dom. Asôc nem atapa ma akôc nem tôc, dec tôm. Ampwic hacgêlê dom, ma akôc gêŋ daneŋ-ŋga me awa

me ɳakwê aô daôm-ŋga dom. ¹⁰ Têj ndoc mac asôc malac daŋ andi, ma lau sêkôc mac sa asôc ɳac si andu, naŋ ambo whinj ɳac e mac ahu malac dau siŋ. ¹¹ Ma lau malac daŋ-ŋga bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc atoŋ kop su yêc gahim têj ndoc mac ahu ɳac siŋ, bu atôc ɳac si giso asê.”

¹² Goc ɳac sêlhö si ma sem mêtê bu lau sênem si ɳalôm kwi ma sêhu mêtê sac siŋ. ¹³ Sêsoc ɳalau sac daêsam su yêc lau, ma sêmbac olib ɳakwi pi lau gêmbac daêsam ma sêkôm ɳac ɳayham sa.

*Herod gauc gêm yom daêsam pi Yisu
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)*

¹⁴ Lau sic minj pi Yisu ɳapanj e inj ndê waê tiapa, ma Kiŋ Herod ɳgô ɳawaê pi inj whinj. Lau ɳatô sêrôm bu, “Yisu inj Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga, naŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga, ma bocdinaj in kôc ɳaclai bu kôm gêŋ dalô.” ¹⁵ Ma ɳatô sêrôm, “Mba! Inj ɳac dec inj propet Elaija naŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga.” Ma ɳatô sêrôm, “Mba! Inj propet daŋ tôm propet akwa-kwa.” ¹⁶ Magoc têj têm Herod ɳgô yom dinaŋ pi Yisu, naŋ inj sôm, “Ngac dê mboe Jon, ɳgac naŋ aö gatim inj kachu kic, naŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga.”

*Herod gic Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga ndu ɳamiŋ
(Mat 14:3-12)*

¹⁷⁻¹⁸ Muŋ-ŋga, Herod kôc inj asi Pilip ndê awhê Herodias ma gêm ti ndê awhê. Dec Jon hoc Herod ndê giso asê ma sôm têj inj, “Am gêm nem asim ndê awhê, dec kôm gêŋ so sambuc.” Tu dinaŋ-ŋga Herod kêkiŋ ndê lau siŋ-ŋga bu sêkôc

Jon dôŋ, ma sêkêŋ iŋ ndöc gapocwalô. ¹⁹ Tu Jon ndê yom-ŋga, Herodias êlêmê tac ŋandê têŋ iŋ ma tac whiŋ bu sêndic iŋ ndu. Magoc iŋ gitôm dom, ²⁰ bu Herod kêyalê bu Jon iŋ ŋgac gitêŋ ti dabuŋ, dec töc Jon ma yob iŋ ŋapep. Herod tac whiŋ bu ŋgô Jon ndê yom, magoc Jon ndê yom kôm iŋ gauc gêm yom daêsam. ²¹ Tiŋambu Herodias tap lêŋ daŋ sa bu lau sêndic Jon ndu. Têŋ Herod ndê bêc dinda kôc iŋ-ŋga, naŋ Herod ndê mwasiŋ daŋ ma kêgalêm iŋ ndê lau atu-tu, ti lau bata siŋ-ŋga, ma lau bata Galili-ŋga. ²² Nac sêndöc mwasiŋ dau ŋalôm ma Herodias atuwê sôc meŋ ma tê wê. Gêŋ dau kôm Kiŋ Herod ti ndê ŋacleŋ hoŋ atac ŋayham kêlêc. Goc iŋ sôm têŋ bawhê dau, “Am ndac gêŋ bocke naŋ am atac whiŋ, ma wakêŋ têŋ am.” ²³ Ma iŋ kêmatiŋ yom têŋ iŋ bocdec bu, “Gêŋ naŋ am bu ndac, naŋ aö wakêŋ têŋ am, tôm aö wawhê neŋ wapa hoŋ kôc ndi toŋ lu ma wakêŋ toŋ daŋ têŋ am.” ²⁴ Goc bawhê dau sa gi ma ndac dinda, “Aö wandac gêŋ sake?” Ma dinda ô yom ma sôm, “Am ndac Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga ndê ŋagôlôŋ.” ²⁵ Goc bawhê dau kac dau kwi ma kêtî mbu têŋ Kiŋ Herod gi, ma sôm têŋ iŋ bu, “Aö tac whiŋ bu kwahic dec, am tim Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga ndê kachu kic, goc kêŋ iŋ ndê ŋagôlôŋ sip pele daŋ ma kêŋ têŋ aö, bu walic pi tanôŋ bu iŋ mbac ndu ŋandô.” ²⁶ Yom dau kôm Kiŋ Herod ŋalôm ŋawapac atu, tigeŋ tu iŋ kêmatiŋ yom yêc ŋacleŋ hoŋ aŋgô-ŋga, dec kôm tôm bawhê dau ndac. ²⁷ Ma ŋagahô iŋ kêkiŋ ŋgac daŋ bu ndic Jon ndu ma kôc iŋ ŋagôlôŋ mbu meŋ. Ngac dau

sôc gapocwalô gi, tim Jon ndê kachu kic,²⁸ ma kêj ñagôlônj sip pele danj. Goc kôc sa gi kêj têj bawhê, ma bawhê kêj têj dinda gêlic.

²⁹ Têj têm Jon ndê sêñomi sêñgô gêj dau ñawaê, nañ sêmenj ma sêkôc inj ndê ñamlañ sa, ma si sêñsuhuñ.

Yisu ndê ñgacsêñomi sêmbu sêmenj

³⁰ Ngacsêñomi nañ Yisu kêkiñ ñac sêsa si, nañ sêmbu sêtêj inj sêmenj, ma sic miñ pi gêj hoñ nañ sêkôm, ma yom nañ sêndôhôñ têj lau.

³¹ Têj têm dinaj lau daêsam sêwê sêtêj Yisu sêmenj ñapanj, dec ñasawa mba bu inj ti ndê lau sêneñ gêj. Tu dinaj-ñga dec inj sôm têj ñac, “Mac tamwasêm awhiñ aö, ma yac dasa gameñ sawa danj dandi, ma tanjwhanj dauñ.”

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15)

³² Bocdinaj ñac sêpi wanj danj bu sêlhö sêtêj gameñ sawa danj sêndi. ³³ Magoc lau daêsam sêlic ñac sêpi wanj ma sêñyalê bu Yisu ti ndê lau. Bocdinaj lau akêj malac hoñ yêc gameñ dinaj sêñkuc ñac, sênti sêmbo baö ma sêhôc gêlêc ñac. ³⁴ Têj têm Yisu ti ndê ñgac-sêñomi sêşôc baö si, inj gêlic lau daêsam dinaj ma tawalô ñac, bu ñac sêtôm domba nañ si ñgac yob ñac-ñga mba. Dec inj gic hu kêdôhôñ yom daêsam têj ñac.

³⁵ Sêmbo e telha sa, goc Yisu ndê ñgacsêñomi sêtêj inj si ma sêşôm, “Gameñ dindec gameñ sawa, ma ac pacndê. ³⁶ Kêj lau dau sêlhö sêtêj malac ti gameñ ñamakê-ñga sêndi, bu sênemlhi gêj sêneñ-ñga.” ³⁷ Magoc Yisu sôm, “Mba! Mac

daôm akêŋ gêŋ têŋ ɳac sêneŋ." Ma ɳac sêô yom ma sêôm, "Lau dindec ɳac lau daêsam andô! Yac bu anemlhi bolom ɳa mone atu gitôm tdenarii 200, dec oc tôm bu ɳac hoŋ sêneŋ ɳagec-ɳagec. Yac akôm bocdinaŋ, a?" ³⁸ Ma iŋ ndac, "Mac nem bolom hingga ndöc? Andi alic." Ma ɳac si sêlic goc sêmbu sêmen ma sêôm, "Yac mba bolom limdaŋ, ma i lu sêndöc."

³⁹ Goc Yisu sôm têŋ ɳac bu sêkêŋ lau hoŋ sêndöc sic titon-titon sêndöc kwaŋ. ⁴⁰ Ma lau hoŋ sêndöc sic titon-titon, ton ɳatô gitôm lau 100, ma ɳatô gitôm 50. ⁴¹ Goc Yisu kôc bolom limdaŋ ma i lu sa, tatac undambê ma gêm mbec, goc pô bolom kôc-kôc, ma kêŋ têŋ ɳgacsênomi bu sêndic sam têŋ lau. Goc iŋ kôm bocdinaŋ pi i lu. ⁴² Lau hoŋ seŋ gêŋ e hòc ɳac dôŋ. ⁴³ Ma tinjambu ɳgacsênomi sic bolom ti i ɳadêlê sa sip gatop 12 e meŋhu.

⁴⁴ Yisu gôlôm lau ton atu dinaŋ, ma lauŋgac naŋ sêmbo ton dau ɳalôm ma seŋ gêŋ, naŋ si namba gitôm 5,000.

*Yisu kêsêlêŋ mbo bu ɳahô
(Mat 14:22-33; Jon 6:16-21)*

⁴⁵ Têŋ têm dinaŋ Yisu kêŋ ndê ɳ gacsênomi sêpi wan̄ dan̄ si, ma kêkiŋ ɳac sêmuŋ iŋ sêpi bugicton ɳadanga, bu sêtêŋ malac Betsaida sêndi. Ma iŋ dau mbo baö bu kêŋ lau ton atu dinaŋ sêlhö si. ⁴⁶ Iŋ hu ɳac siŋ su, goc pi lôc dan̄ gi bu teŋ mbec.

⁴⁷ Nasec sa su, ma wan̄ dau sa bugicton ɳalhu, ma Yisu tawasê mbo baö. ⁴⁸ Iŋ gêlic ndê ɳgacsênomi sêhêc wan̄ ɳan̄ga, bu mbu atu kêsêlêŋ

ma puc ḥac dōŋ. Tēŋ ôbwêc lôm iŋ kêsêlêŋ mbo bu ḥahô, ma sa tēŋ ḥac gi. Iŋ bu hôc gêlêc ḥac, ⁴⁹ magoc tēŋ ndoc sêlic iŋ kêsêlêŋ mbo bu ḥahô, ḥac gauc gêm bu sêlic ḥalau daŋ. ḥac sêmbwêc atu, ⁵⁰ bu ḥac hoŋ sêlic iŋ ma sêtöc dau. Magoc ḥagahô iŋ sôm yom tēŋ ḥac bu, “Nalôm pêŋ dōŋ ma atöc daôm dom, bu aõ dauŋ dindec!” ⁵¹ Goc iŋ kêsêlêŋ tēŋ ḥac ma pi waŋ gi. Ma mbu timalô ma binôŋ sip. ḥac sêhêdaê ḥandô, ⁵² ḥahu bu ḥac sêlic gêŋ naŋ iŋ kôm pi bolom ti i, magoc ḥac si gauc sa dom pi iŋ ndê ḥaclai. ḥac si ḥalôm ḥadandi.

*Yisu gêm lau gêmbac sa yêc malac Genesaret
(Mat 14:34-36; Jon 6:22-25)*

⁵³ ḥac sêhôc asê malac Genesaret yêc bugictoŋ ḥadaŋga, ma sêso waŋ dōŋ. ⁵⁴ ḥac sêsip baõ si ma ḥagahô lau sêŋyalê bu Yisu. ⁵⁵ Goc sênti sêtêŋ malac hoŋ yêc gameŋ dinaŋ, ma sêkêŋ Yisu ḥawaâ. Ma tiŋambu lau sêmbalaŋ si lau gêmbac sêtêŋ malac bocke naŋ sêŋgô bu Yisu mbo. ⁵⁶ Ma malac atu ti sauŋ, me gameŋ ḥamakê-ŋga bocke naŋ Yisu mbo, naŋ lau sêtoc si lau gêmbac sêyêc maket ḥamala, ma sêteŋ Yisu bu ḥac sêmasec iŋ me bu sêmasec iŋ ndê ḥakwê ḥambwa. Ma lau hoŋ naŋ sêmasec iŋ, naŋ ḥamlic ḥayham sa.

7

*Gêŋ naŋ kôm ḥamalac ḥadômbwi sa yêc
Anötö aŋgô-ŋga
(Mat 15:1-20)*

¹ Lau Palêsaï ti kêdôhôjwaga yomsu-ŋga ɳatô akêŋ Jerusalem sêtêŋ Yisu si. ² Ma ɳac sêlic bu iŋ ndê ɳgacsêŋomi ɳatô sêŋgwasiŋ amba dom ma seŋ gêŋ. Bocdinaŋ ɳac gauc gêm bu ɳgacsêŋomi si amba ɳadômbwi. ³ ɳac gauc gêm yom dinaj, ɳahu bu lau Palêsaï ti lau Israel-ŋga daêsam sêŋkuc mêtê naŋ lau andô sic dulu têŋ ɳac, bu sêŋgwasiŋ amba muŋ su, goc sêneŋ gêŋ. ⁴ Ma têŋ ndoc sêmbu akêŋ maket sêmeŋ*, naŋ sêŋgwasiŋ amba muŋ, goc sêneŋ gêŋ. Ma ɳac sêŋgwasiŋ laclhu ti akôp ma suc, ma sêŋkuc mêtê kain dinaŋ daêsam, naŋ lau andô Israel-ŋga sic dulu têŋ ɳac.

⁵ Bocdinaŋ lau Palêsaï ti kêdôhôj-waga yomsu-ŋga dinaj sêndac Yisu, “Tu sake-ŋga am nem ɳgac-sêŋomi sêŋkuc ɳagôliŋ naŋ lau andô sic dulu têŋ yac, naŋ dom, ma seŋ gêŋ ti amba ɳadômbwi?” ⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Propet Aisaya hoc yom asê muŋ su, naŋ hêganôj mac lau atim yom lau-ŋga solop. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

Lau dindec sêtoc aö sa ɳa whasuŋ ɳambwa,
tigen ɳac si ɳalôm yêc daŋ dau-ŋga.

⁷ ɳac sem akin aö ɳandô dom, ma yom naŋ sêndôhôj têŋ lau, naŋ ɳamalac si yomsu ɳambwa.” [Ais 29:13]

⁸ Goc Yisu gic têku yom ma sôm, “Mac

* ^{7:4} Têŋ ndoc lau Palêsaï ma lau †Skraib sêmbo maket, naŋ semlhi gêŋ yêc lau Israel ɳatô naŋ sêhêgo dau tu Moses ndê yomsu-ŋga dom, ma †lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêmbo maket ɳamala. ɳac gauc gêm bu lau dau oc sêkôm ɳac ɳadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga, ma bocdinaŋ sêŋgwasiŋ amba têŋ ndoc sêmbu akêŋ maket sêmeŋ.

ahu Anötö ndê yomsu siŋ, ma asap ɻamalac ɻambwa si ɻagôliŋ dôŋ. ⁹ Mac alic ɻayham bu asap mac daôm nem ɻagôliŋ dôŋ, magoc atec Anötö ndê yomsu, a? ¹⁰ Bu Moses to Anötö ndê yomsu bocdec bu, ‘*Toc damam lu dinam sa.*’ Ma iŋ to yom dan whin bocdec bu, ‘*Ngac daŋ bu sôm yom sac pi iŋ damba lu dinda, naŋ lau sêndic iŋ ndu maŋ.*’ ¹¹ Tigeŋ mac andôhôŋ lau bu sêngilì yomsu dinaŋ. Namalac daŋ ndê awa me gêŋ bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc iŋ bu ndic yao gêŋ dau ma sôm têŋ iŋlu, ‘Gêŋ naŋ bu nem amlu sa, nan gasam bu Koban.’ (Yom Koban dinaŋ ɻahu bu iŋ kêyalin gêŋ dau sa bu kêŋ ti da têŋ Anötö.) ¹² Tu dinaŋ-ŋga iŋ gêm iŋ damba lu dinda sa dom, ma mac alic ɻayham. ¹³ Nalêŋ dinaŋ mac aseŋ Anötö ndê yom popoc ma aŋkuc lau andô si ɻagôliŋ naŋ apami sic dulu têŋ mac. Mac akôm mêtê daêsam gitôm dinaŋ.”

¹⁴ Goc Yisu ta lau hoŋ sêtêŋ iŋ sêmeŋ tiyham, ma sôm, “Mac lau hoŋ, aŋgô ma aŋyalê. ¹⁵⁻¹⁶ Gêŋ hoŋ naŋ yêc awê ma sip ɻamalac ɻatac ɻalôm, naŋ ɻadaŋ kôm iŋ ɻadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga dom. Magoc mêtê ti gauc sac naŋ meŋ akêŋ ɻamalac ɻalôm, naŋ kôm iŋ ɻadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga.”

¹⁷ Tiŋambu Yisu hu lau dinaŋ siŋ ma iŋ ti ndê ɻgacsêŋomi sêšôc andu daŋ si. Goc sêndac iŋ pi yom góliŋ dinaŋ ɻahu. ¹⁸ Ma iŋ ndac ɻac, “Bocke dec mac atôm lau ɻatô naŋ si gauc sa dom? Alic bu gêŋ n aŋ yêc awê, ma sip ɻamalac ɻatac ɻalôm, naŋ oc kôm iŋ ɻadômbwi sa dom. ¹⁹ ɻahu bu gêŋ dinaŋ sip iŋ ɻalôm ti gauc dom,

magoc sip inj natac ɳalôm goc tiŋambu sa menj tiyham." (Yisu ndê yom dinaŋ tōc asê bu Anötö gic yao gēŋ daneŋ-ŋga daŋ bu gēŋ ɳadômbwi dom.)

20 Ma inj gic têku yom ma sôm, "Gêŋ sac bocke nan sa yêc ɳamalac si ɳalôm me whasun, naŋ kôm inj ɳadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga. **21-22** Mêtê sac daêsam ɳahu yêc ɳamalac si ɳalôm. Gauc sac, mêtê sênem kaŋ gêŋ-ŋga, sêndic ɳamalac ndu-ŋga, mêtê mockaiŋ-ŋga naŋ lau naŋ sem dau sa su, ma lau naŋ sem dau sa su dom naŋ sêkôm, lêŋ atac whinj awa ti wapa-ŋga, mêtê sélic lau sac-ŋga ti sêŋsau lau-ŋga, mêtê sêneŋ gêŋ ɳawahô-ŋga, mêtê ɳalôm ɳagalac-ŋga ti mêtê lêmuŋ-ŋga, ma sêsôm yom sac-sac-ŋga, mêtê sêtoc dau sa-ŋga, ma lêŋ gauc mbasi-ŋga. **23** Mêtê sac kaiŋ dinaŋ hoŋ ɳahu yêc ɳamalac si ɳalôm, ma kôm ɳac ɳadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga."

*Awhê Kanan-ŋga daŋ kêŋ whinj ɳanya
(Mat 15:21-28)*

24 Yisu ti ndê ɳgacsêŋomi sêhu gameŋ dinaŋ sinj, ma sêtêŋ gameŋ naŋ yêc kêpiŋ malac Taya ma sêsôc andu daŋ si. Inj tec bu lau dan sêŋyalê gameŋ naŋ inj mbo, magoc inj gitôm dom bu siŋ dau. **25-26** Awhê daŋ mbo gameŋ dinaŋ, naŋ ɳalau sac daŋ mbo inj atuwê ɳalôm. Inj awhê Grik-ŋga naŋ dinda kôc inj yêc gameŋ Sairo-Pionisia-ŋga. Têŋ ndoc awhê dau ɳgô ɳawaê pi Yisu, naŋ têŋ inj gi, ma hu dau sip nom yêc inj gahi-ŋga. Ma inj teŋ Yisu ɳanya bu inj soc ɳalau sac dau su yêc inj atuwê.

²⁷ Ma Yisu sôm têŋ inj, “Gêŋ ñamata-ŋga dakêŋ gêŋ daneŋ-ŋga têŋ balêkoc bu sêneŋ e hôc ñac dônj. Solop dom bu dakôc balêkoc si gêŋ daneŋ-ŋga, ma tambaliŋ têŋ giam sêneŋ.” ²⁸ Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Yomandô Pômdau, magoc giam naŋ sêndöc tebo ñapu, naŋ seŋ gêŋ ñapopoc naŋ balêkoc sêŋyaiŋ sip nom.” ²⁹ Goc Yisu sôm, “Tu am nem yom dinaŋ-ŋga dec aö wanem am sa. Am mbu ndi ma am oc lic bu ñalau sac dau hu am atômwê siŋ su.” ³⁰ Goc awhê dau mbu têŋ ndê andu gi, ma tap sa bu ñalau sac dau hu inj atuwê siŋ ma bawhê dau yêc bêc yêc ndê mbô.

Ngac awha mba ma daŋgasuŋ bic

³¹ Yisu ti ndê ñgacsêŋomi sêhu malac Taya ñagamenj siŋ. Ñac sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ têŋ malac Saidon goc sêtêŋ bugictorj Galili-ŋga, ma sêpi bugictorj ñadanga ma sêtêŋ gameŋ Dekapolis-ŋga si. ³² Yêc gameŋ dinaŋ lau ñatô sêkôc ñgac daŋ danjasuŋ bic ma awha mba ma sêtêŋ Yisu si, ma sêteŋ inj bu kêŋ amba sac inj. ³³ Lau daësam sêlhac dindê, goc Yisu kôc ñgac dau ma inju sêsa ñasawa sauŋ si sêlhac dau-ŋga. Ma in kêŋ amba-atu sôc ñgac dau daŋgasuŋ, ma inj hu gasôp pi amba-atu ma kêŋ pi ñgac dau êmbala. ³⁴ Goc inj tatac undambê, sê awha atu, ma sôm têŋ inj bu, “Epata.” (Yom dau danem kwi bu ‘Po asê.’) ³⁵ Ma ñagahô inj daŋgasuŋ po asê, êmbala tigoloŋ, ma inj sôm yom yêc awê.

³⁶ Yisu gic yao lau bu sêndic miŋ pi gêŋ dinaŋ têŋ lau ñatô dom, magoc sêsôc inj ndê yom ñapu

dom. Inj gic yao nac tidim daêsam, magoc nac sic miñ pi inj hôc gêlêc su. ³⁷ Ma lau hoñ nañ sêngô, nañ sêhêdaê nandô ma sêôm, “Inj kôm gêñ hoñ napep eñ, ma gitôm bu kôm lau dañgasuñ bic sêngô yom, ma lau awha mba sêôm yom asê.”

8

Yisu gôlôm lau 4,000 (Mat 15:29-39)

¹ Têñ têm dinañ lau daêsam sêkac sa tiyham e lau toñ atu sêmbo sêwhiñ Yisu. Inj gêlic bu nac si gêñ sêneñ-nga mba, goc ta ndê ñgacsêñomi sêtêñ inj sêmeñ, ma sôm têñ nac bu, ² “Aö tanjwalô lau dindec, bu sêmbo sêwhiñ aö gitôm bêc tö su, ma nac si gêñ sêneñ-nga pacndê. ³ Ma aö bu wakêñ nac sêlhö ti gêñ yô nac, dec nac oc tagôlô yêc sen. Nac si lau natañ sêmeñ akêñ gameñ balinj.” ⁴ Magoc inj ndê ñgacsêñomi sêô inj ndê yom ma sêôm, “Yac dambo gameñ sawa, ma oc dakôc gêñ daneñ-nga y êc nde, nañ tôm bu lau hoñ dindec sêneñ?” ⁵ Ma Yisu ndac nac, “Mac nem bolom hiñga ndöc?” Ma nac sêôm, “Yac mba bolom 7 sêndöc.”

⁶ Goc Yisu sôm têñ lau bu sêndöc sic sêndöc nom. Ma inj kôc bolom 7 dinañ ma gêm dañge, pô kôc-kôc, ma kêñ têñ ndê ñgac-sêñomi bu sêndic sam têñ lau, dec sic sam. ⁷ Ma nac si i mwambwa natañ sêndöc, nañ Yisu gêm mbec whiñ, ma sôm bu sêndic sam têñ lau. ⁸ Ma lau hoñ señ e hôc nac dôñ, goc ñgacsêñomi sic nadêlê sa sip gatop 7 e meñhu. ⁹ Lauñgac nañ señ gêñ dau, nañ si namba gitôm 4,000.

Tinjambu Yisu kēj ηac sêlhö si, ¹⁰ ma iŋ ti ndê ηgac-sêñomi sépi waŋ daŋ ma sêtêŋ gameŋ naŋ sêsam bu Dalmanuta, naŋ si.

*Lau Palêsaï sêndac Yisu bu kôm gêŋ dalô
(Mat 16:1-4)*

¹¹ Lau Palêsaï ηatô sêtêŋ Yisu si, ma sic hu sêŋsu iŋ. Νac bu sêŋsahê iŋ, dec sêndac iŋ bu kôm gêŋ dalô daŋ bu tōc asê bu iŋ kôc ηaclai yêc Anötö ndê. ¹² Magoc Yisu h ulai ma sôm têŋ ηac, “Tu sake-ŋga mac lau têm dindec-ŋga aŋsalê gêŋ dalô? Yomandô wasôm t êŋ mac bu aö wakôm gêŋ dalô tôm mac andac, naŋ daŋ dom.” ¹³ Goc iŋ hu ηac siŋ ma pi waŋ tiyham whinj ndê ηgac-sêñomi ma sêlhö bu sêmbu sépi bugictoŋ ηadaŋga sêndi.

*Yisu puc lau Palêsaï ti Herod si giso asê
(Mat 16:5-12)*

¹⁴ Têŋ ndoc ηgacsêñomi sépi waŋ dau si, naŋ sêŋlhiŋ dau siŋ bu sêkôc bolom ηatô, ma ηac si bolom tigeŋ yêc waŋ dau ηalôm. ¹⁵ Ma Yisu sôm yom ti ηanga têŋ ηac bu, “Ayob daôm ηapep pi lau Palêsaï si yist ma Herod ndê yist.” ¹⁶ Ma ηac sem yomgalôm sêwhinj dandi ma sêšôm, “Inj sôm yom dinaj ηahu bu yac neŋ bolom mbasi.” ¹⁷ Yisu kêyalê yom naŋ ηac sêšôm, dec sôm têŋ ηac, “Tu sake-ŋga mac am yomgalôm ma gauc gêm bu yom naŋ aö gasôm pi yist, naŋ ηahu bu mac nem bolom mba? Bocke mac nem gauc sa pi gêŋ hoŋ naŋ aö gakôm, naŋ dom? Mac nem ηalôm ηadandi sa, a? ¹⁸ Tanôm yêc, magoc mac alic gêŋ daŋ ηapep dom. Daŋamsuŋ yêc, magoc mac aŋgô yom dom. Gauc nem gêŋ naŋ

aö gakôm su. ¹⁹ Têŋ têm naŋ aö gac sam bolom amaŋdaŋ têŋ lau 5,000, naŋ mac ahoŋ ŋadêlê sa sip gatop hingga?" Ma sêšôm, "Gatop 12." ²⁰ Goc Yisu sôm, "Ma têŋ têm naŋ aö gac sam bolom 7 têŋ lau 4,000, naŋ mac ahoŋ ŋadêlê sa sip gatop hingga?" Ma sêšôm "Gatop 7." ²¹ Goc iŋ sôm têŋ ŋac, "Ma bocke dec mac nem gauc sa su dom?"

Yisu kôm ŋgac tapec ŋayham sa

²² Nac sêlac waŋ si e sêhôc asê malac Betsaida. Ma lau ŋatô sêkôc ŋgac tapec daŋ sêtêŋ Yisu si, ma sêndac Yisu bu kêŋ amba sac iŋ. ²³ Goc Yisu kêm iŋ sip amba, ma wê iŋ sa malac ŋamakê gi. Iŋ hê gasôp pi iŋ tandô ma kêŋ amba sac iŋ, ma ndac, "Am gêlic gêŋ daŋ me mba?" ²⁴ Ma ŋgac dau hôc tandô sa ma sôm, "Aêc, aö galic ŋamalac sêŋsêlêŋ sêmbo, magoc galic ŋac ŋadauŋ-dauŋ. Aö galic ŋac sêtôm a." ²⁵ Goc Yisu kêŋ amba sac iŋ tandô tiyham, ma iŋ tandô po asê ma ŋayham sa. Ma iŋ gêlic gêŋ hoŋ ŋawa ŋayham. ²⁶ Goc Yisu kêŋ iŋ kölhö gi ma sôm, "Am lhö solop têŋ nem andu ndi. Mbu sôc malac dec ndi dom."

*Pita hoc Yisu ŋahu asê
(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)*

²⁷ Tiŋambu Yisu ti ndê ŋgac-sêŋomi sêlhö bu sêtêŋ malac ŋatô naŋ yêc kêpiŋ Sisaria-Pilipai sêndi. Sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ ma Yisu ndac ŋac bocdec bu, "Lau sêšôm bu aö asa?" ²⁸ Ma ŋac sêšôm têŋ iŋ, "Lau ŋatô sêšôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga, ma ŋatô sêšôm bu am Elaija, ma ŋatô sêšôm bu am prophet akwa-kwa si dan." ²⁹ Dec iŋ ndac ŋac, "Ma mac daôm, mac asôm

bu aö asa?” Ma Pita ô iŋ awha ma sôm, “Am Mesaya dau.” ³⁰ Goc Yisu gic yao ḥac bu sêṣôm iŋ asê têŋ lau daŋ dom.

*Yisu sôm gwanaŋ bu iŋ oc hôc ḥandê
(Mat 16:21-23; Luk 9:22)*

³¹ Têŋ têm dinaj Yisu gic hu kêdôhôŋ ḥac pi gêŋ naŋ oc hôc asê ḅamalac ndê Atu. Iŋ oc hôc ḥawapac daēsam, ma lau bata Israel-ŋga ti ṭabuŋsiga atu-tu ma lau naŋ sêndôhôŋ yomsu oc sêtec iŋ. Lau oc sêndic iŋ ndu, ma tiŋambu bêc tö ninga su iŋ oc tisa tiyham. ³² Iŋ sôm yom dinaj yêc awê, dec Pita kôc iŋ sa ḥasawa sauŋ gi, ma sôm iŋ. ³³ Magoc Yisu kac dau kwi, tahê ndê ḥacsêŋomi ma sôm Pita bocdec bu, “Sadaj, kôc daôm sa lhö su! Bu am kêyalê Anötö ndê lêŋ dom, am bu êmkuc ḅamalac si gauc ḥambwa.”

*Lau naŋ sêŋkuc Yisu oc sêhôc ḥawapac
(Mat 16:24-28; Luk 9:23-27)*

³⁴ Goc iŋ mbwêc ndê ḥacsêŋomi ti lau daēsam naŋ sêŋkuc iŋ, naŋ sêtêŋ iŋ sêmen, ma sôm têŋ ḥac, “Asa naŋ tac whinj bu êŋkuc aö, naŋ êŋgwiniŋ dau ma hôc ndê a gicso dau sa, ma êŋkuc aö. ³⁵ Bu asa naŋ tac whinj bu sap gêŋ nom-ŋga dôŋ ḥapanj tu mbo tali-ŋga, naŋ oc ninga. Magoc asa naŋ bu hu gêŋ nom-ŋga sinj tu êŋkuc aö-ŋga ma tu ḥawaê ḥayham-ŋga, naŋ oc ninga dom. ³⁶ ḅamalac daŋ bu po gêŋ nom-ŋga hoŋ sa, magoc iŋ dau gatu bu ninga, dec gêŋ nom-ŋga hoŋ dinaj oc tôm dom bu nem iŋ sa. ³⁷ Bu gêŋ ḥayham bocke yêc, naŋ gitôm bu dakêŋ têŋ Anötö ô yac neŋ gatuŋ?

³⁸ “Lau têm dindec-ŋga ɳac lau sac, ma sêpuc dômbwê Anötö ma sêsa si lêŋ bambalinj tôm lau mockaiŋ-ŋga. Asa naŋ kwahic dec maya tu aö ti aneŋ yom-ŋga, naŋ ɻnamalac ndê Atu oc maya tu iŋ-ŋga têŋ ndoc ɻambu-ŋga naŋ iŋ mbu menj ti Damba Anötö ndê ɻawasi, ma anjela dabun sêwhinj.”

9

¹ Ma iŋ sôm têŋ ɳac, “Yomandô aö wasôm têŋ mac! Lau ɳatô kwahic dec sêmbo, naŋ oc gacgen sêmbo tali e sêlic Anötö ndê gôlinj menj sa tiawê ma ti ɳaclai atu.”

Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ɻawasi (Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Bêc 6 giŋga su goc Yisu kôc Pita, Jems ma Jon sêwhinj iŋ, ma ɳac tawasê sêpi lôc balinj daŋ si. Têŋ têm dinaŋ Yisu ndê ɳamlic kaiŋ daŋ sa, ma sêlic iŋ ndê ɻawasi. ³ Iŋ ndê ɳakwê sêp sambuc ma ɻawasi atu, hôc gêlêc gêŋ sêsêp nom-ŋga honj. ⁴ Ma sêlic Elaija lu Moses sêhoc dau asê, ma iŋlu sem yomgalôm sêwhinj Yisu. ⁵ Goc Pita sôm têŋ Yisu, “Kêdôhôŋwaga, ɳayham kêlêc bu yac dambo lec. Yac oc akwê bac tö tu mac ambo-ŋga, am nem bac daŋ, Moses nde daŋ, ma Elaija ndê bac daŋ.” ⁶ Ngacsêŋomi tö dinaŋ sêtöc dau atu, ma bocdinaŋ Pita gêm gauc yom tu sôm-ŋga. ⁷ Têŋ dinaŋ dao daŋ menj kêgatöc ɳac ahuc, ma awha daŋ sa yêc dao ɳalôm, naŋ sôm, “Aö neŋ atuŋgac dau dindec, naŋ aö atac whinj ndu andô. Anjô iŋ ndê yom maŋ.” ⁸ Ma ɳagahô ɳac tahê

gamenj dau, ma sêlic bu Yisu tawasê mbo whinj
ŋac.

*Gêndac pi Elaija
(Mat 17:10-13)*

⁹ Tiŋambu ŋac sêsip akêŋ lôc dau sêmenj, ma Yisu kêŋ yao bu sêşôm yom pi gêŋ naŋ sêlic yêc lôc, naŋ asê dom e tôm Namalac ndê Atu tisa akêŋ lau batê-ŋga. ¹⁰ Tu dinaŋ-ŋga ŋac sem yom dinaŋ ahuc yêc ŋac dau, magoc sem yomgalôm sêwhinj dandi ŋapanj pi gêŋ dau. Nahu bu Yisu ndê yom pi iŋ tisa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ sêŋyalê ŋahu dom.

¹¹ Ma sêndac Yisu, “Lau Skraib naŋ sêndôhôŋ yomsu, naŋ sêşôm bu Elaija oc meŋ hôc asê muŋ, ma tiŋambu Mesaya oc meŋ. Yom dau ŋahu bocke?” ¹²⁻¹³ Ma Yisu sôm, “Elaija gic waê bu hôc asê muŋ Mesaya, bu êmasanj gêŋ hoŋ tisolop. Ma aö wasôm têŋ mac, bu Elaija meŋ hôc asê su. Ma lau sêkôm mêtê sac têŋ iŋ tôm ŋac atac whinj, tôm Anötö ndê yom naŋ sêto yêc gwanaŋ su. Ma yom naŋ sêto yêc pi Namalac ndê Atu naŋ sôm bu iŋ gic waê bu hôc ŋandê atu, ma lau oc sêpu iŋ ma sêtec iŋ. Mac aŋyalê yom dau ŋahu, me mba?”

*Yisu soc ŋalau sac su yêc balê danj
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Yisu ma ŋacsêŋomi tö dinaŋ sêsip akêŋ lôc dau sêmenj ma sêlic bu kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga ŋatô ma Yisu ndê ŋacsêŋomi ŋatô sêşôm dau sêmbo, ma lau toŋ atu sêŋgihi ŋac ahuc. ¹⁵ Têŋ ndoc lau hoŋ dinaŋ sêlic Yisu naŋ sêhêdaê ŋandô, ma sênti sêtêŋ iŋ si ti sêhê mwalêc iŋ.

¹⁶ Ma Yisu ndac ɻac bu, “Mac asôm daôm pi yom bocke?” ¹⁷ Ma ɻamalac daŋ naŋ mbo lau toŋ atu ɻalôm, naŋ ô yom ma sôm, “Kêdôhôŋwaga, aö gakôc aneŋ balê dindec gameŋ, bu ɻalau sac daŋ mbo inj ɻalôm ma kôm inj awha mba. ¹⁸ Têm ɻatô ɻalau sac dau kôc inj dôŋ ma tuc inj sip nom gi, kôm inj whapwic sa ma seŋ lhô, ma inj amba ti gahi ɻan̄ga sa. Aö gandac am nem ɻgacsêŋomi bu sêsoc ɻalau dau su, magoc ɻac sêtôm dom.” ¹⁹ Yisu ɻgô yom dau ma sôm, “O mac lau, aö gambo gawhiŋ mac ɻasawa hic balin̄ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêŋ daŋ? Aö wambo wawhiŋ mac ɻapan̄ dom! Mac nem akêŋ whiŋ mbasi. Akôc balê dau sa amen̄.”

²⁰ Dec sêkôc balê dau sêtêŋ Yisu sêmeŋ, ma têŋ têm ɻalau sac gêlic inj, naŋ ɻagahô inj kêmwanan̄ balê dau ti ɻan̄ga, goc tuc inj sip nom gi, ma inj kêpi ti whapwic sa yêc nom. ²¹ G oc Yisu ndac balê dau ɻadamba, “Nalau sac kôm inj bocdinan̄ tôm yala hinga?” Ma damba sôm, “In̄ mbo bocdinan̄ têŋ têm inj balêkoc sauŋ ɻapan̄ e kwahic dec. ²² Ma ndoc daêsam ɻalau sac dau tuc inj pen̄ sip bu me sip ya, ma kôm bu ndic inj ndu ninga. Tigen̄ am bu nditôm, dec tamwalô alu ma nem alu sa.” ²³ Goc Yisu sôm têŋ inj, “Bocke dec am sôm têŋ aö, ‘Am bu nditôm?’ Mac bu akêŋ whiŋ, dec gêŋ hoŋ oc nditôm.” ²⁴ Ma ɻagahô balê ɻadamba ta yom ma sôm, “Aö gakêŋ whiŋ. Nem aö sa bu wakêŋ whiŋ ɻan̄ga.”

²⁵ Yisu gêlic bu lau daêsam sênti sêmeŋ, dec hec yom ɻalau sac ma sôm, “Am ɻalau dan̄gasuŋ bic ma awha mba-ɻga, aö wandic atu

am bu hu balê dindec siŋ, ma sôc iŋ ŋalôm tiyham dom!” ²⁶ Goc ŋalau sac dau mbwêc asê ma kêmwanan̄ balê dau ŋalêŋ sac, goc sa awê gi. Ma balê dau yêc gitôm ŋgac batê daŋ, dec lau daêsam sêšôm, “Inj mbac ndu su.” ²⁷ Tigeŋ Yisu kêm iŋ sip amba, keŋ iŋ sa, ma iŋ tisa kalhac.

²⁸ Tiŋambu Yisu sôc andu daŋ gi, ma iŋ ndê ŋgacsêŋomi sêndac iŋ gelec, “Bocke dec yac atôm dom bu asoc ŋalau dinan̄ su?” ²⁹ Ma iŋ sôm, “Mac bu asoc ŋalau kaiŋ dinan̄ su, naŋ aten̄ mbec ŋaŋga. ŋalêŋ daŋ mba.”

*Yisu sôm tiyham bu iŋ oc mbac ndu ma tisa
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)*

³⁰⁻³¹ Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêhu gameŋ dinan̄ siŋ, ma sêŋsêlêŋ sêmbo gameŋ Galili-ŋga. Yisu bu êndôhôŋ ŋac têŋ têm dinan̄, dec tec bu lau sêŋyalê gameŋ naŋ ŋac sêmbo. Inj sôm têŋ ŋac, “Tiŋambu oc sêkêŋ ŋamalac ndê Atu sip lau ŋatô amba. ŋac oc sêndic iŋ ndu, magoc têŋ bêc tö ninga su, iŋ oc tisa tiyham.” ³² Magoc ŋac si gauc sa pi iŋ ndê yom dom, ma sêtöc dau bu sêndac iŋ pi yom dau ŋahu.

*Asa ti ŋamalac ŋamata-ŋga?
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

³³ ŋac sêŋsêlêŋ e sêhôc asê malac Kapenaom, goc si sêndöc andu daŋ. Ma Yisu ndac ŋac, “Mac aseŋ daôm pi gêŋ sake yêc seŋ?” ³⁴ Magoc ŋac sem dôŋ, bu yêc seŋ ŋac sem yomgalôm sêwhin̄ dandi pi ŋac si asa iŋ ŋgac ŋamata-ŋga. ³⁵ Yisu ndöc sic ma ta ŋgacsêŋomi 12 sêtêŋ iŋ si, ma sôm têŋ ŋac, “A sa naŋ bu ti ŋamalac ŋamata-ŋga yêc Anötö aŋgô-ŋga, naŋ êŋgwiniŋ dau ti

ηgac ηambu-ηga, ma nem akiŋ lau hoŋ.” ³⁶ Goc iŋ kôc balêkoc sauŋ daŋ ma kēŋ iŋ kalhac ηac ηalhu. Ma iŋ kēgape iŋ ma sôm, ³⁷ “Asa naŋ bu kôc balêkoc sauŋ daŋ tôm iŋ dindec, naŋ sa tu aö neŋ ηaê-ηga, naŋ gitôm iŋ kôc aö dauŋ sa. Ma asa naŋ kôc aö sa, naŋ kôc aö taiwasêŋ sa dom, magoc kôc Damaŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ sa bocdinaŋ.”

*Lau naŋ sêkôm gwelen tu Yisu-ηga, naŋ sêwhê
dau kôc dom*
(Luk 9:49-50)

³⁸ Têŋ bêc daŋ Jon sôm têŋ Yisu bu, “Kêdôhôŋwaga, yac alic ηgac daŋ kôm gwelen ma soc ηalau sac su yêc lau ηa am nem ηaê. Yac ac yao iŋ, bu iŋ kékuc am whinj yac dom.”

³⁹ Magoc Yisu sôm, “Alhac iŋ ahuc dom, bu ηamalac naŋ kôm gêŋ dalô ηa aneŋ ηaê, naŋ gitôm dom bu kac ndê awha kwi ηagahô, ma sôm yom sac pi aö. ⁴⁰ Asa naŋ kêŋ kisa yac dom, naŋ yac neŋ daŋ. ⁴¹ Yomandô aö wasôm têŋ mac bu asa naŋ kôm gêŋ sauŋ daŋ bu nem mac sa tu mac aŋkuc aö Kilisi-ηga, gitôm iŋ kêŋ bu laclhu daŋ têŋ mac anôm, naŋ Anötö oc êŋlhiŋ iŋ siŋ dom. Iŋ oc kêŋ ηagêyô ηayham têŋ iŋ.”

Puc pi lêtôm
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² Ma Yisu sôm, “Namalac daŋ bu tim balêkoc sauŋ daŋ naŋ kêŋ whinj aö bu kôm mêtê sac, naŋ kôm giso atu. Oc ηayham bu dasô hoc atu daŋ pi iŋ kachu, ma tambalinj iŋ sip gwêc ndi niŋga. Ma bocdinaŋ oc tôm dom bu iŋ tim balêkoc dau, ma tiŋambu tap Anötö ndê matôc sa.

43-44 “Am amam bu kôm sac, naŋ tim kic. Am bu tap undambê sa, ma ndöc tamli ti amam gatuc, naŋ ɻayham hôc gêlêc am kôm sac ɻa amam lu-lu e am sip ya lambwam-ŋga naŋ sa ɻapanj, naŋ ndi. **45-46** Ma gahim bu kôm sac, naŋ tim kic. A m bu tap undambê sa, ma ndöc tamli ti gahim gatuc, naŋ ɻayham hôc gêlêc am kôm sac ti gahim lu-lu e Anötö tuc am sip ya lambwam-ŋga naŋ sa ɻapanj, naŋ ndi. **47** Ma am nem tanôm bu kôm sac, naŋ kip sa. Am bu ndöc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga ti tanôm tigeŋ, naŋ ɻayham hôc gêlêc am kôm sac ti tanôm lu-lu e Anötö tuc am sip lambwam ndi. **48** Yêc gameŋ dinanj lau oc sêhôc ɻandê ɻapanj, tôm yom naŋ Aisaya to yêc bocdec bu, ‘*Dombo oc mbac ndu dom, ma ya oc sa ɻapanj.*’

49 “Bocdinaŋ ayob daôm tu lêtôm-ŋga, bu Anötö oc kêŋ ya êmbô lau hoŋ,* gitôm lau sêkêŋ gwêc so pi wata tu bu yêc ɻayham ɻasawa balinj. **50** Gwêc so dau inj gêŋ ɻayham, magoc ɻamakic bu ninga, oc dakôm ɻamakic sa tiyham ɻalêŋ nde? Bocdinaŋ ambo lau nom-ŋga ɻalôm atôm gwêc so, ma ambo awhiŋ daôm ti yom malô.”

10

---

* **9:49** Yom naŋ yêc ɻabatiŋ **49** naŋ ɻahu yêc awê dom, magoc lau ɻatô gauc gêm bocdec bu. Anötö tac whiŋ bu lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga sêhu mêtê sac hoŋ siŋ ma sêsa lêŋ gitêŋ ej. Gêŋ bocke naŋ bu lhac ɻac ahuc tu sêtap gameŋ undambê-ŋga sa, naŋ sêhu siŋ tôm yom naŋ yêc ɻabatiŋ **43-47** whê sa. Ma Anötö oc kêŋ ya êmbô lau gitôm lau sêpec gol ɻa ya ya tu bu ɻadômbwi ninga ma gol ɻawasi solop yêc.

*Anötö tec bu awhê lu ɳgac sêhu dau siŋ
(Mat 19:1-12)*

¹ Yisu ti ndê ɳgacsêñomi sêhu gameñ dinaj siŋ, ma sêtêñ gameñ Judia-ɳga si. Goc sêpi Bu Jordan ɳadañga nañ yêc têñ gameñ ac pi-ɳga, nañ si. Yêc gameñ dinaj lau daêsam sêkac sa tiyham ma sêtêñ iñ si, ma iñ kékuc iñ ndê mêtê ma kêdôhôŋ ɳjac.

² Ma lau Palêsaï ɳatô sêmeñ ma bu sêtim Yisu, dec sêndac iñ bocdec bu, “Ngac dañ bu hu ndê awhê siŋ, nañ oc êngilì yomsu, me mba?” ³ Ma Yisu ndac ɳac ô, “Moses to yomsu bocke?” ⁴ Goc sêşom, “Moses sôm bu ɳgac dañ gitôm bu to bapia hu nawhê siŋ-ɳga, goc hu ndê awhê siŋ.”

⁵ Ma Yisu sôm, “Aêc. Moses to yomsu dinaj tu mac nem ɳalôm ɳadandi-ɳga. ⁶ Magoc têñ têm Anötö kêñ undambê ti nom, nañ iñ kêmasan ɳamalac ɳgac ti awhê. ⁷ Ma tu dinaj-ɳga ‘*ɳgac dañ oc hu damba lu dinda siŋ, ma sap iñ nawhê dôj,*’ ⁸ *ma iñlu sêti gêñ tigeñ.*’ Yom dau whê sa bu iñlu sêmbo sêtôm ɳamalac lu dom, iñlu sêti gêñ tigeñ yêc Anötö aŋgô-ɳga. ⁹ Bocdinañ yham dom andô bu ɳamalac sêkac gêñ nañ Anötö dau kêñ pitigeñ, nañ su.”

¹⁰ Tiñambu Yisu ti ndê ɳgac-sêñomi sêndöc andu dañ, ma sêndac iñ pi yom dinaj ɳahu. ¹¹ Ma iñ sôm, “Ngac nañ hu iñ ndê awhê siŋ ma gêm awhê wakuc, nañ kôm gêñ mockaiñ-ɳga têñ iñ yêc Anötö aŋgô-ɳga. ¹² Ma awhê nañ hu nakweñ siŋ ma gêm ɳgac wakuc, nañ kôm gêñ mockaiñ-ɳga bocdinañ.”

*Yisu gêm mbec balêkoc
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

¹³ Têŋ bêc danj lau sêhoŋ si balêkoc sêtêŋ Yisu si, bu inj kêj amba sac ñac. Magoc inj ndê ñgacsêŋomi sêšôm dinda ti dambai. ¹⁴ Têŋ têm Yisu gêlic gêj dau inj tac ñandê, ma sôm têŋ ñac, “Atec balêkoc dinaj sêtêŋ aö sêmenj. Alhac ñac ahuc dom, bu Anötö ndê gôliŋ gic lau naŋ sétôm balêkoc sauŋ dindec, naŋ ñawaâ. ¹⁵ Aö wasôm yomandô têŋ mac bu asa naŋ bu sôc Anötö ndê gôliŋ ñapu gitôm balêkoc sauŋ danj dom, naŋ oc nditôm dom bu sôc ndi.” ¹⁶ Goc inj kôc balêkoc dau sa ma kêgape ñac. Ma inj kêj amba sac ñac, ma gêm mbec ñac.

*Ngac ti lêlôm
(Mat 19:16-22; Luk 18:18-23)*

¹⁷ Yisu ti ma kêsêlêŋ mbo seŋ whinj ndê ñgacsêŋomi. Ma ñgac danj kêtî men ma pôŋ haduc yêc inj aŋgô-ŋga, ma ndac inj bocdec bu, “K êdôhôŋwaga ñayham, aö wakôm bocke dec tiŋambu Anötö oc kôc aö sa wandöc tanli ñapanj.” ¹⁸ Goc Yisu sôm têŋ inj, “Tu sake-ŋga am sam aö bu ñayham? Anötö tigeŋ inj ñayham. ¹⁹ Am kêyalê yomsu naŋ Anötö kêj têŋ Moses, ‘Ndic ñamalac ndu dom. Kôm gêj mockaiŋ-ŋga dom. Nem kaŋ gêj dom. Sôm yom tasaŋ pi lau dom. Êmsau lau bu kôc ñac si gêj dom,’ ma ‘Toc damam lu dinam sa.’” ²⁰ Ma inj sôm, “Kêdôhôŋwaga, aö kakuc yomsu hoŋ dinaj, têŋ ndoc aö gambo balê ñapanj e kwahic dec.” ²¹ Yisu tahê inj ma tac whinj inj kêlêc. Ma inj sôm, “Gêj tigeŋ yêc tu am kôm-ŋga. Am ndi, kêj am nem gêj hoŋ

têŋ lau sênemlhi, ma kêŋ ña-awa têŋ lau ñalôm sawa. Ma bocdinaŋ am nem awa ñandô oc yêc undambê. Ma tiŋambu am mweŋ ma êmkuc aö.” ²² Magoc têŋ têm ñgac dau ñgô Yisu ndê yom dinaj inj wec, ma kölhö ti ñalôm ñawapac gi. Nahu bu inj ñgac ti lêlôm.

Puc pi awa ti wapa
(Mat 19:23-30; Luk 18:24-30)

²³ Goc Yisu tahê lau hoŋ, ma sôm têŋ inj ndê ñgacsêŋomi, “Lau ti lêlôm si awa ti wapa kalhac ñac ahuc e gitôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlinj ñapu ñagahô.” ²⁴ Nac sêŋgô inj ndê yom dinaj e sêhêdaê. Ma Yisu sôm têŋ ñac tiyham, “O aneŋ balékoc atac whinj-ŋga, ñamalac bu sêsôc Anötö ndê gôlinj ñapu, naŋ gêŋ sauŋ dom. ²⁵ Bôc atu daŋ gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ñalasê ñagahô, hôc gêlêc ñgac ti lêlôm daŋ bu sôc Anötö ndê gôlinj ñapu.” ²⁶ Yisu ndê ñgac-sêŋomi sêŋgô yom dinaj ma sêhêdaê ñandô. Ma sêsôm têŋ dandi, “Bu bocdinaŋ dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasinj nem lau si-ŋga sa? Oc ñawapac atu!” ²⁷ Yisu tahê ñac ma sôm, “Gêŋ naŋ ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, naŋ Anötö gitôm bu kôm, bu Anötö gitôm bu kôm gêŋ hoŋ.”

²⁸ Goc Pita sôm têŋ inj, “Yac oc bocke? Yac ahu gêŋ hoŋ siŋ tu aŋkuc am-ŋga.” ²⁹ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö wasôm yomandô têŋ mac. Asa naŋ bu hu andu, me asidôwai, me lhuwêi, me dinda lu damba, me balékoc, me nom siŋ tu aö-ŋga ma tu gweleŋ ñawaê ñayham-ŋga, ³⁰ naŋ Anötö oc kêŋ gêŋ kaiŋ dinaj daêsam têŋ inj ô, têŋ ndoc inj mbo nom. Ma inj oc tap kisa ti ñawapac sa

tu aö-ŋga whiŋ. Ma tēŋ tēm ŋambu-ŋga, Anötö oc kōc iŋ sa, ma kēŋ iŋ ndöc tali ŋapan yēc undambê. ³¹ Tigeŋ lau daēsam naŋ kwahic dec sēti lau ŋamata-ŋga, naŋ oc sēti lau ŋambu-ŋga, ma lau ŋambu-ŋga oc sēti lau ŋamata-ŋga.”

*Yisu sôm tiyham bu iŋ oc mbac ndu
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Yisu wê iŋ ndê ŋgacsêŋomi ma sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ bu sêtêŋ Jerusalem sêndi. Iŋ ndê ŋgac-sêŋomi sêŋsêlêŋ ti sêhêdaê, ma lau ŋatô naŋ sêŋsêlêŋ sêwhiŋ ŋac, naŋ sêtöc dau.* Bocdinanj Yisu kōc ŋgacsêŋomi 12 sêsa si sêlhac dau-ŋga, ma sôm yom tiyham pi gêŋ naŋ oc hôc asê iŋ. ³³ Iŋ sôm, “Kwahic dec yac bu dapi malac Jerusalem dandi, ma ŋgac danj oc hoc Ʉnamalac ndê Atu asê ma kēŋ iŋ sip dabunsga atu-tu ti kêdôhôŋ-waga yomsu-ŋga amba. Ŋac oc sêkic yom bu sêndic iŋ ndu, ma sêkêŋ iŋ sip lau Rom-ŋga amba. ³⁴ Ŋac oc sêsu iŋ susu, sêhê gasôp pi iŋ, sêndic iŋ ŋamlic ŋandê ma sêndic iŋ ndu. Magoc tinjambu bêc tö ninga su, goc iŋ oc tisa tiyham.”

*Jems lu Jon bu sêhôc gêlêc ŋgacsêŋomi ŋatô
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Jems lu Jon, Sebedi ndê atunjgac lu, sêtêŋ Yisu si ma sêšôm, “Kêdôhôŋwaga, alu atac whiŋ gêŋ danj, ma bu andac am bu kôm gêŋ dau ŋandô sa.” ³⁶ Goc Yisu ndac, “Amlu atac whiŋ

---

* **10:32** Lau naŋ sêŋkuc Yisu naŋ sêhêdaê ti sêtöc dau, ŋahu bu ŋac gauc gêm yom naŋ Yisu sôm têŋ ŋac su, pi gêŋ naŋ oc hôc asê iŋ têŋ têm iŋ bu pi Jerusalem ndi. Alic Mak 8:31; ma 9:30.

bu aö wakôm sake?” ³⁷ Ma sêôm, “Alu atac whiŋ bu têŋ ndoc am ndöc nem pôŋ kiŋ-ŋga ti ɻawasi atu, naŋ am kêŋ alu andöc awhiŋ am, daŋ ndöc amam andô-ŋga ma daŋ ndöc gasê-ŋga.” ³⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Amlu anyalê gêŋ naŋ amlu andac, naŋ dom. Amlu atôm bu anôm gêŋ sip laclhu ɻawapac-ŋga naŋ aö wanôm, a? Ma atôm bu alin saŋgu[†] naŋ aö oc walîŋ, a?” ³⁹ Ma iŋlu sêôm, “Aêc, alu atôm.” Goc Yisu sôm, “Yomandô! Amlu oc anôm gêŋ sip laclhu tôm aö wanôm, ma alin saŋgu tôm naŋ aö walîŋ. ⁴⁰ Magoc aö dec oc waŋyalîŋ lau sa bu sêndöc aö aman andô-ŋga ti aman gasê-ŋga, naŋ dom. Anötö ti ɻadau bu êŋyalîŋ lau sa bu sêndöc dinaŋ.”

⁴¹ Têŋ ndoc ɻacsêŋomi 10 sêŋgô yom dau ɻawaê, naŋ ɻac tac ɻandê têŋ Jems lu Jon. ⁴² Goc Yisu mbwêc ɻac sêtêŋ iŋ si, ma sôm, “Mac anyalê bu lau sambuc si gólinwaga sêtoc dau sa têŋ ɻac si lau, ma ɻac si lau bata sêŋgwiniŋ lau naŋ sêmbo ɻac ɻapu. ⁴³ Tigeŋ mac aŋkuc ɻac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem asa bu ti ɻamalac tiwaê yêc Anötö aŋgô-ŋga, naŋ nem akiŋ mac. ⁴⁴ Aêc! Asa bu ti mac nem ɻamalac ɻamata-ŋga, naŋ êŋgwiniŋ dau ma ti mac hoŋ nem ɻgac akiŋ ɻambwa. ⁴⁵ Nahu bu lêŋ dau ti aneŋ lêŋ. ɻamalac ndê Atu men tu bu lau sênen akîŋ iŋ-ŋga dom. Mba. Iŋ men bu nem akiŋ lau, ma bu kêŋ dau ti da bu nemlhi lau daêsam si sac ɻatôp.”

[†] **10:38** Yisu ndê yom pi laclhu naŋ iŋ oc nôm, ma saŋgu naŋ iŋ oc liŋ, naŋ ɻahu sip ɻawapac daêsam naŋ oc hôc asê iŋ.

*Yisu kôm ɳgac tapec Batimeas ɳayham sa
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Yisu ti ndê ɳgacsêṇomî sêṇsêlêṇ e sêhôc asê malac Jeriko, ma lau tonj atu sêṇkuc ɳac. Têṇ ndoc ɳac bu sêhu Jeriko siŋ, naŋ sêṭap ɳgac tapec daŋ sa, naŋ ndöc seŋ ɳamakê ma teŋ gêŋ. Inj Batimeas, ɳgac daŋ ɳaē Timeas ndê atuŋgac. ⁴⁷ Têṇ têm inj ɳgô bu Yisu Nasaret-ɳga kêsêlêṇ mbo seŋ, naŋ gic hu mbwêc yom asê bocdec bu, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö!” ⁴⁸ Goc lau daësam sêhec yom inj ma sêṣôm bu inj nem dôŋ. Magoc inj mbwêc ti ɳaŋga, “Dawid ndê Atu, tamwalô aö.” ⁴⁹ Yisu ɳgô ɳac si yom ma kwê dôŋ kalhac, goc sôm têṇ lau, “Mac asôm têṇ inj bu meŋ.” Goc sêta yom têṇ ɳgac tapec dau ma sêṣôm, “Tisa ti atac ɳayham! Inj ta am bu mweŋ.” ⁵⁰ Goc ɳgac dau kac ndê ɳakwê andô-ɳga balinj su yêc nom, ma tisa ɳagahô ma têṇ Yisu gi. ⁵¹ Ma Yisu ndac inj, “Am tac whiŋ bu aö wakôm sake têṇ am?” Ma ɳgac tapec dau sôm, “Kêdôhôŋ-waga, aö tac whiŋ bu tanôŋ ɳayham sa.” ⁵² Goc Yisu sôm, “Am ndi! Am nem kêŋ whiŋ aö dec kôm am ɳayham sa.” Ma ɳagahô inj tandô ɳawa sa, ma inj kêkuc Yisu mbo seŋ.

11

*Yisu sôc Jerusalem gi
(Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-15)*

¹ Yisu ti ndê sêṇomî sêṇsêlêṇ sêhêganôŋ Jerusalem e sêṣuŋ sa malac Betani ma malac Betpagi yêc Lôc Olib. Goc Yisu kêkiŋ ndê ɳgacsêṇom lu, ² ma sôm têṇ inlu, “Asôc malac

dindê andi, ma yêc dindê amlu oc atap doŋki daŋ sa, naŋ sêſô dôŋ kalhac. Inj doŋki ɣatu wakuc, naŋ ɣamalac daŋ ndöc ɣahô muŋ su dom. Aŋgapwêc su ma akôc sa ameŋ.³ Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu aŋgapwêc doŋki dau, naŋ asôm têŋ ɣac bu, ‘Pômdau tac whiŋ bu doŋki dindec nem inj sa ɣasawa sauŋ, goc inj oc kêŋ mbu meŋ.’ ”

⁴ Bocdinaŋ dec injlu sêſôc malac dau si ma sêtap doŋki daŋ sa, naŋ lau sêſô dôŋ kalhac seŋ ɣadali k êpiŋ andu daŋ. Injlu bu sêŋgapwêc su,⁵ ma lau ɣatô naŋ sêlhac sêmpinj, naŋ sêndac injlu, “Amlu akôm sake, dec bu aŋgapwêc doŋki dau su?”⁶ Ma injlu sêô ɣac si yom tôm Yisu sôm têŋ injlu, dec sêhu doŋki dau sinj têŋ injlu.⁷ Sêwê inj sa sêtêŋ Yisu si, ma sêhu si ɣakwê awê-ŋga sac doŋki, goc Yisu pi gi ndöc ɣahô.⁸ Ma lau daêsam sêhê si ɣakwê yêc seŋ. Ma lau ɣatô sêhêako a ɣalaun yêc seŋ ɣamakê ma sêkêŋ yêc seŋ.⁹ Lau naŋ sêmuŋ Yisu ti lau naŋ sêŋkuc inj, naŋ sêmbwêc “Hosana! Anötö nem mbec ɣac naŋ meŋ gêm Pômdau aŋgô.¹⁰ Anötö nem mbec inj naŋ meŋ bu puc aban Dawid ndê gôlinj dôŋ. Hosana têŋ Anötö lôlôc-ŋga.”

¹¹ Yisu hôc asê Jerusalem, goc sôc lôm dabuŋ ɣabatêmndö gi, ma gêlic gêŋ sambob naŋ yêc dindê. Magoc ac gi su dec inj ti ndê ɣagacsêŋomi 12 sêmbu sêsa malac Betani si bu sêyêc dindê.

*Yisu pucbo a kiŋ daŋ
(Mat 21:18-19)*

¹² Têŋ bêbêc Yisu ti ndê ɣagac-s êŋomi sêhu Betani sinj ma sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ, ma gêŋ yô

Yisu. ¹³ Inj gêlic a kiŋ daŋ naŋ kalhac ahê, goc têŋ a dau gi. Têm dinaj inj têm naŋ a kiŋ sem ñandô dom, magoc Yisu gêlic bu a dinaj ñalaunj kêsôlô su dec kêŋ bata bu mboe kiŋ ñandô oc sêŋgalêŋ. Magoc ñandô mbasi, inj tap ñalaunj ñambwa sa. ¹⁴ Goc inj pucbo a dau ma sôm, "Lau daŋ oc sêneŋ ñandô yêc a dindéc tiyham dom." Ma inj ndê ñgacsêŋomi sêŋgô yom dau.

Yisu soc lau su yêc lôm dabuŋ

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-46)

¹⁵ Yisu ti ndê sêŋomi sêŋsêlêŋ si e sêhôc asê Jerusalem, ma sêtêŋ lôm dabuŋ si. Yêc lôm dabuŋ ñabatêmndö lau sêtidulu gêŋ ti semlhi gêŋ sêmbo, ma Yisu gic hu soc ñac sêsa awê. Inj kac lau sêô mone-ŋga si tebo sa, ma kac lau naŋ sêyob balusi bu lau sênemlhi,* naŋ si pôŋ sa whinj. ¹⁶ Ma inj gic yao lau bu sêkôc wapa sêtidulu-ŋga sôc lôm dabuŋ ñagamenj tiyham dom. ¹⁷ Ma inj kêdôhôŋ lau ma sôm, "Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, 'Aö neŋ andu gic waê bu lau akêŋ gameŋ hoŋ sêteŋ mbec sêmbo-ŋga.' Mac anyalê yom dau, ma bocke dec mac akôm Anötö ndê andu ti lau kaŋ si gameŋ?"

¹⁸ Tinjambu dabuŋsiga atu-tu ma lau naŋ sêndôhôŋ yomsu, naŋ sêŋgô ñawaê pi gêŋ naŋ Yisu kôm, ma sênyalê bu lau sambob sêhêdaê tu inj ndê yom-ŋga. Tu dinaj-ŋga dec sêtöc Yisu, ma sêŋsalê lêŋ bu sêndic inj ndu. ¹⁹ Yisu ti ndê ñgac-sêŋomi sêmbo Jerusalem e ac gi sip, dec sêmbu sêsa si.

---

* **11:15** Alic yom ñapu-ŋga (footnote) yêc Mat 21:12.

*Yom pi lēj dakēj whiŋ ti dateŋ mbec-ŋga
(Mat 21:20-22)*

²⁰ Nagalaŋsê bêbêc Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêŋsêlêŋ bu sêmbu sêtêŋ Jerusalem sêndi, ma sêhôc asê a kiŋ naŋ Yisu pucbo. Nac sêlic bu a dau mbac, ŋasaŋgac ti ŋawakac hoŋ tibasô. ²¹ Ma Pita gauc gêm Yisu ndê yom, dec sôm têŋ inj, “Kêdôhôŋwaga, lic a kiŋ naŋ am pucbo, naŋ mbac su.” ²² Goc Yisu ô yom ma sôm têŋ nac, “Akêŋ whiŋ Anötö. ²³ Aö wasôm yomandô têŋ mac, bu asa naŋ bu sôm têŋ lôc daŋ bu, ‘Puc daôm sa ma sip gwêc ŋalôm ndi,’ ma atac lu-lu dom magoc kêŋ whiŋ bu Anötö oc kôm yom dau ŋandô sa, dec gêŋ dau oc ŋandô sa. ²⁴ Boc-dinaj aö bu wasôm têŋ mac bu gêŋ bocke naŋ mac bu ateŋ Anötö bu kêŋ têŋ mac, naŋ akêŋ whiŋ bu mac akôc su, ma aö wasôm yom ŋandô, inj oc kêŋ têŋ mac. ²⁵⁻²⁶ Ma têŋ ndoc mac bu ateŋ mbec, ma bu gauc nem lau naŋ sêkôm sac têŋ mac, naŋ goc asuc ŋac si sac kwi. Ma mac nem Damam naŋ mbo undambê, oc suc mac nem sac kwi bocdinaj.”

*Gêndac pi Yisu ndê ŋaclai ŋahu
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)*

²⁷ Yisu ti inj ndê ŋgacsêŋomi sêhôc asê malac Jerusalem tiyham ma sêtêŋ lôm dabuŋ si. Yisu kêsêlêŋ mbo lôm dabuŋ ŋabatêm-ndö, ma dabuŋsiga atu-tu ti kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga ma lau bata sêtigasuc inj. ²⁸ Ma sêndac inj, “Am kôc ŋaclai yêc nde, bu kôm gêŋ hoŋ naŋ am kôm? Asa kêŋ têŋ am?” ²⁹ Goc Yisu sôm têŋ ŋac, “Gêŋ ŋamata-ŋga aö wakêŋ gêndac danj

tēŋ mac. Mac bu aô aneŋ yom, dec wasôm aneŋ ɳaclai ɳahu asê tēŋ mac. ³⁰ Asa kēŋ ɳaclai tēŋ Jon dec iŋ kêku lau? Anötö kēŋ ɳaclai tēŋ iŋ, me mba? Asôm tēŋ aö.”

³¹ Nac sem yomgalôm pi Yisu ndê gêndac, ma sêsôm tēŋ dau, “Yac bu dasôm bu Anötö kēŋ ɳaclai tēŋ Jon, goc Yisu oc ndac yac, ‘Tu sake-ŋga mac akêŋ whinj Jon dom?’ ³² Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kékuc ɳamalac nom-ŋga si gauc ɳambwa, goc lau oc sêlic yac sac.” Nac sênyalê bu lau daësam sêlic Jon bu prophet dan, dec sêtöc dau. ³³ Bocdinaŋ sêsôm tēŋ Yisu, “Yac anyalê dom.” Ma iŋ sôm tēŋ ɳac, “Bocdinaŋ aö wasôm aneŋ ɳaclai ɳahu asê tēŋ mac dom.”

12

*Yom gôliŋ pi lau sêyob ôm wain-ŋga
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

¹ Ma iŋ gic hu yom gôliŋ dan, ma sôm tēŋ lau bata Israel-ŋga dinaŋ, “Ngac dan, sô ôm wain-ŋga dan. Iŋ sô tunj sa, kêmasaŋ gameŋ tu lau sêmasaŋ wain ɳakwi-ŋga, ma kwê andu balin dan bu lau sêlzac ma sêtip lau kaŋ. Tiŋambu iŋ kēŋ ôm dau tēŋ lau ɳatô sêyob, ma kölhö gi mbo gameŋ dan. ² Têŋ têm sêndic wain ɳandô sa-ŋga, naŋ ɳadau kêkiŋ ɳgac akiŋ dan tēŋ lau sêyob ôm-ŋga, tu bu sêkêŋ wain ɳandô ɳatô tēŋ iŋ. ³ Tigen ɳac sêlô iŋ dôŋ, sic iŋ ɳamlic ɳandê, ma sêkêŋ iŋ kölhö amba sawa gi. ⁴ Goc ɳadau kêkiŋ ɳgac akiŋ dan tiyham, tigen ɳac sic iŋ pi ɳagôlôn, ma sêkôm mêtê sac tēŋ iŋ. ⁵ Tiŋambu ɳadau kêkiŋ ɳgac titö-ŋga, magoc ɳac sic iŋ

ndu. Ma inj kêkiŋ lau daêsam tiyham, ma ɳac sic ɳatô ɳamlic ɳandê, ma sic ɳatô ndu. ⁶ Tinjambu ɳgac tigenj mbo, naŋ ɳadau ndê atungac, naŋ inj tac whinj ndu andô. Goc ɳadau kêkiŋ ndê atu dau têŋ ɳac gi, ma gauc gêm têŋ dau, ‘Lau naŋ sêyob aneŋ ôm, naŋ oc sêtoc aneŋ atungac dindec sa.’ ⁷ Tigenj têŋ têm ɳadau ndê atu hôc asê, naŋ lau sêyob ôm-ɳga sêşôm têŋ dau, ‘Ngac dinaŋ inj ɳadau ndê atungac naŋ oc wêkaiŋ ôm dindec ti ndê gêŋ lêŋsêm. Bocdinaŋ dandic inj ndu ma dakôc ôm dindec su ti yac neŋ.’ ⁸ Ma sêkôc atungac, sic inj ndu ma sêtuc inj sa awê gi.’

⁹ Goc Yisu ndac, “Mac gauc gêm bu ôm ɳadau oc kôm sake têŋ lau naŋ sêyob inj ndê ôm? Inj oc meŋ ma ndic ɳac ndu, ma kêŋ ôm dau têŋ lau ɳatô sêyob. ¹⁰ Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘*Hoc naŋ lau sêkwê andu-ɳga sêtec, naŋ kwahic ti hoc ɳamata-ɳga yêc andu dau.* ¹¹ *Pômdau kôm gêŋ dau, ma yac alic ɳayham.*’ Mac asam yom dau su, me?”

¹² Têŋ dinaŋ lau bata Israel-ɳga sêŋyalê bu Yisu sôm yom góliŋ dau hêganôŋ ɳac, dec sêŋsalê lêŋ bu sêkôc inj dôŋ. Magoc sêtöc lau toŋ atu naŋ sêmbo sêwhinj Yisu, ma tu dinaŋ-ɳga sêhu inj siŋ ma sêlhö si.

Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-ɳga
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Tinjambu lau bata dinaŋ sêŋsalê lêŋ bu sêtim Yisu bu sôm yom so daŋ. ɳac sêŋkinj lau Palêsaŋ ɳatô sêwhinj lau Israel-ɳga ɳatô naŋ sêpuc Herod ma lau Rom-ɳga si góliŋ dôŋ, naŋ

sêtêŋ Yisu si. ¹⁴ Nac sêhôc asê iŋ ma sêsôm, “Kêdôhôŋ-waga, yac anjyalê bu am ŋgac sôm yom ŋandô-ŋga. Am gauc gêm lau si waê dom, ma toc nac hoŋ sa ŋalêŋ tigeŋ. Ma am kêdôhôŋ Anötö ndê lêŋ têŋ lau kékuc yom ŋandô solop. Kwahic dec yac bu andac am bu iŋ solop bu yac dakêŋ takis t êŋ †Sisa, me mba? Yac oc danemlhi takis, me mba?”

¹⁵ Yisu ŋgô yom dau, tigeŋ in kêyalê bu ŋac gauc gêm bu sêtim iŋ, dec sôm, “Tu sake-ŋga mac bu atim aö? Akôc mone silba dan ma atôc têŋ aö.” ¹⁶ Goc sêkêŋ mone dan têŋ iŋ, ma in ndac ŋac, “Asa ndê ŋagatu ti ŋaê yêc mone dindec?” Ma sêô yom ma sêsôm, “Sisa ndê.” ¹⁷ Dec Yisu sôm, “Bocdinaj atoc Sisa sa ŋa gêŋ naŋ gic in ŋawaê, ma atoc Anötö sa ŋa gêŋ naŋ gic in ŋawaê.” Nac sêŋgô Yisu ndê yom dau, ma sêhêdaê tu in ndê gauc-ŋga.

*Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa akêŋ
lau batê-ŋga*

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-38)

¹⁸ Ma lau †Sadiusi ŋatô sêtêŋ Yisu si, bu sêkêŋ gêndac daŋ têŋ iŋ. Nac lau Israel si toŋ daŋ, naŋ sêkêŋ whinj dom bu lau batê oc sêtisa tiyham. ¹⁹ Ma ŋac sêndac iŋ bocdec bu, “Kêdôhôŋwaga, Moses to yac neŋ yomsu daŋ bocdec bu. Ngac daŋ bu ndê dôwa nem awhê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mbasi, naŋ ŋgac dau oc nem dôwa ndê awhê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-ŋga. ²⁰ Têŋ ndoc daŋ asidôwai 7 sêmbo. Ngac ŋamata-ŋga gêm awhê sa, magoc mbac

ndu, ma balêkoc mba. ²¹ Goc inj asi, ḥgac tilu-ṅga, gêm awhê sawa dau, magoc mbac ndu ma balêkoc mba. Ḇgac titö-ṅga bocdinaj, ²² ma asidôwa hale bocdinaj, hoj sem awhê sawa dau sa, magoc sêmbac ndu, ma balêkoc mba. Ma tinjambu awhê dau mbac ndu. ²³ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau ḥnatô sêssôm, dec awhê dau oc ti asidôwa asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinaj hoj sem awhê tigej dinaj su têj ndoc sêmbo tali.”*

²⁴ Ma Yisu sôm têj ḥac, “Mac akôc gauc so, bu mac aŋyalê Anötö ndê yom ti inj ndê ḥaclai dom. ²⁵ Têj têm lau batê sêtisa, naŋ lau oc sênem dau dom. Ḋac oc sêmbo sêtôm aŋela undambê-ṅga. ²⁶ Ma yom daŋ tiyham tôt asê bu lau batê oc sêtisa. Mac asam su yêc Moses ndê buku. Têj ndoc Moses gêlic ya golom a daŋ, naŋ Anötö sôm têj inj bu, ‘Aö Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö ma Jakob ndê Anötö.’ ²⁷ Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-ṅga Anötö sam dau bu lau tö dinaj si Anötö? Inj lau batê si Anötö dom, inj lau tali si Anötö. Mac nem gauc inj so sambuc.”

*Yomsu ḥamata-ṅga
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Kêdôhôŋwaga yomsu-ṅga daŋ kalhac whinj lau naŋ sêkêŋ danja Yisu ma lau Sadiusi si yom, ma inj gêlic bu Yisu ô lau Sadiusi si yom ḥapep. Bocdinaj inj ndac Yisu, “Anötö ndê yomsu bocke ti yomsu ḥamata-ṅga?” ²⁹ Ma Yisu sôm, “Yomsu ḥamata-ṅga naŋ hôc gêlêc yomsu hoj naŋ

---

* ^{12:23} Lau Sadiusi gauc gêm bu Ḋac si gêndac dau tôt asê bu lau batê oc sêtisa tiyham dom.

bocdec, 'Mac lau Israel-ŋga aŋgô! Pômdau yac neŋ Anötö iŋ Pômdau tigeŋ. ³⁰ Atac whiŋ Pômdau am nem Anötö ti am nem ŋalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti gauc sambuc, ma ti licwalô sambuc.' ³¹ Ma yomsu tilu-ŋga bocdec yêc, 'Atac whiŋ lau meŋpaŋ am-ŋga, tôm am atac whiŋ am daôm.' Yomsu lu dinaŋ sêhôc gêlêc yomsu hoŋ su.'

³² Goc kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga dau sôm têŋ Yisu, "Kêdôhôŋwaga, am sôm solop. Yomandô, Anötö tigeŋ mbo, ma anötö ŋandô daŋ mbo dom. ³³ Ma yac bu atac whiŋ A nötö ti neŋ ŋalôm sambuc, ti gauc sambuc, ma ti licwalô sambuc, ma yac bu atac whiŋ lau meŋpaŋ yac-ŋga tôm yac atac whiŋ yac daŋ, naŋ hôc gêlêc bu yac dakêŋ wata ti da pi ya ndi, me bu dakêŋ gêŋ ŋatô ti da." ³⁴ Yisu gêlîc bu ŋgac dau ô yom ti gauc ŋayham, dec sôm têŋ iŋ, "Êmkuc gauc ŋayham dinaŋ dec am oc tôm bu mbo Anötö ndê gôliŋ ŋalôm."

Yisu sôm yom dinaŋ, ma tinjambu lau sêtöc bu sêkêŋ gêndac têŋ iŋ tiyham.

*Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Yisu kêdôhôŋ lau mbo lôm dabuŋ ŋamakê, ma ndac ŋac, "Bocke ma lau †Skraib sêsam Mesaya bu Dawid ndê Atu? ³⁶ Dawid dau hoc yom asê tôm Nalau Dabuŋ puc iŋ dôŋ, ma to yom pi Mesaya bocdec bu, 'Anötö sôm têŋ aneŋ Pômdau, "Am ndöc aö aman andô-ŋga e nditôm aö wakêŋ nem ŋacyo sêšôc am gahim ŋapu." '³⁷ Dawid dau sam Mesaya bu iŋ ndê Pômdau, ma bocke dec lau sêsam iŋ bu Dawid ndê Atu?"

Ma lau hoṇ sêṇgô Yisu ndê yom ti atac ḷayham atu.

*Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac
(Mat 23:1-7; Luk 20:45-47)*

³⁸ Ma Yisu kêdôhôṇ lau ma sôm, “Ayob daôm ḷapep bu ankuc lau Skraib si gêbôm dom. Nac sêṣôc ḷakwê baliṇ ma sêṇsêlêṇ sêmbo malac lôm, bu ḷac atac whiṇ bu lau sêtoc ḷac sa ma sêhê mwalêc ḷac. ³⁹ Nac atac whiṇ bu sêndöc mala ḷamata-ṅga yêc lôm wê-ṅga, ma sêndöc lau tiwaê si mala têṇ ndoc sênen mwasiṇ. ⁴⁰ Yêc lau hoṇ angô-ṅga lau dau sêteṇ mbec baliṇ. Magoc têṇ ndoc lau sêlic ḷac dom, naṇ sêṇsau lauwhê sawa bu sêṇgaho ḷac si andu su. Anötö oc êmatôc ḷac, ma kêṇ ḷagêyô sac sambuc têṇ ḷac.”

*Awhê tuc dan kêṇ da dange
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Tiṇambu Yisu ndöc sic ndöc lôm dabuṇ ḷabatêmndö kêpiṇ apa naṇ lau sêkêṇ si da sip-ṅga, ma tahê lau hoṇ naṇ sêkêṇ si da sip apa dau. Lau ti lêlôm daësam sêkêṇ awa atu. ⁴² Tigeṇ awhê tuc ḷalôm sawa dan men ma kêṇ awa sauṇ lu gitôm wan toea lu sip apa da-ṅga. ⁴³ Goc Yisu ta ndê ḷgac-sêṇomi sêmeṇ ma sôm, “Yomandô, aö wasôm têṇ mac bu yêc Anötö angô-ṅga awhê tuc ḷalôm sawa dindec kêṇ da naṇ hôc gêlêc lau hoṇ si da su. ⁴⁴ Nahu bu lau ti lêlôm hoṇ sêkêṇ si da, magoc ḷac si awa daësam gacgeṇ yêc ḷac-ṅga. Magoc awhê dindec inj awhê ḷalôm sawa, ma inj kêṇ ndê gêṇ hoṇ ti da.”

13

*Yisu sôm yom pi lôm dabuŋ Jerusalem-ŋga
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Têŋ ndoc Yisu bu hu lôm dabuŋ ŋagameŋ sinj, naŋ iŋ ndê ŋgacsêŋom daŋ sôm têŋ iŋ, “Kêdôhôŋwaga, lic hoc atu-tu ma andu ŋayham kôlêc naŋ sêkwê sa sêlhac dec.” ² Magoc Yisu ô yom ma sôm têŋ iŋ, “Am lic andu atu-tu ti lôm dabuŋ dindec! Aö wasôm têŋ am, bu tiŋambu ŋacyo oc sêseŋ hoc atu-tu hoŋ dindec su e hoc daŋ oc ndöc hoc daŋ ŋahô tiyham dom.”

*Gêŋ wapac têm ŋambu-ŋga-ŋga
(Mat 24:3-14; 10:17-22; Luk 21:7-19)*

³ Nac sêsa sêtêŋ Lôc Olib si, ma tiŋambu Pita, Jems, Jon ma Andru tawasê sêtêŋ Yisu si ma sêndöc aŋgô têŋ lôm dabuŋ yêc malac Jerusalem. Ma ŋac sêndac iŋ bocdec bu, ⁴ “Sôm têŋ yac bu ŋawapac naŋ am sôm yom pi, naŋ oc hôc asê Jerusalem têŋ têm bocke, ma gêŋ sake oc kêŋ puc yac bu têm dau meŋ kêpiŋ?” ⁵ Goc Yisu sôm têŋ ŋac, “Ayob daôm ŋapep bu lau daŋ sênsau mac dom. ⁶ Bu lau daêsam oc sêmeŋ sênem aö aŋjôŋ ma sêssôm, ‘Aö Mesaya dauŋ dec,’ ma oc sênsau lau daêsam. ⁷ Ma têŋ ndoc mac aŋgô ŋawaê bu lau sic siŋ têŋ dau me sêmasaŋ dau tu sêndic siŋ-ŋga, naŋ asö dom. Bu gêŋ hoŋ dinaj gic waê bu meŋ sa, m agoc têm ŋambu-ŋga yêc dôŋ yêc. ⁸ Kiŋ nom-ŋga oc sêkêŋ kisa dau, ma lau gameŋ daŋ oc sêndic siŋ têŋ lau gameŋ daŋ. Tiyhô oc nem yêc gameŋ hoŋ, ma tôbôm oc sa. Gêŋ hoŋ dinaj oc ndic hu ŋawapac têm ŋambu-ŋga-ŋga, gitôm awhê naŋ

kêsaħê balēkoc tuŋ iŋ ma gēŋ dau gic hu ɻandê atu naŋ iŋ oc hôc tu kōc balēkoc-ŋga.

9-10 “Gēŋ ɻamata-ŋga lau oc sêhoc ɻawaē ɻayham asê tēŋ lau sambob, ma tēŋ dinaŋ tēm ɻambu-ŋga oc meŋ hôc asê. Ayob daôm ɻapep. Lau oc sêwê mac atêŋ lau sêmatôc yom-ŋga andi, ma sêhi mac ɻa sö yêc lôm wê-ŋga. Tu aö-ŋga dec lau oc sêkêŋ mac alhac gôlinwaga ti kin angô-ŋga, magoc ndoc dinaŋ ti tēm bu mac ahoc yom ɻandô asê tēŋ ɻac. **11** Têŋ tēm naŋ sêkôc mac dôŋ ma sêwê mac atêŋ lau sêmatôc mac-ŋga andi, naŋ ahêgo daôm tu yom asôm-ŋga dom. Asôm yom naŋ Anötö oc kêŋ têŋ mac têŋ ndoc dinaŋ, bu mac daôm oc asôm yom dom, ɻalau Dabuŋ oc sôm.

12 “Têŋ ndoc ɻawapac-ŋga dinaŋ, lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom oc sêhoc si asidôwai sêkêŋ whiŋ aö-ŋga asê bu sêndic ɻac ndu, ma dambai oc sêkôm têŋ atui boc-dinan. Balēkoc oc sêli dau sa têŋ damba ti dindai, ma sêkêŋ ɻac sêtêŋ lau bu sêndic ɻac ndu. **13** Lau hoŋ oc sêtec mac tu aö neŋ ɻaé-ŋga. Magoc asa naŋ bu lhac ɻanġa ma hu aö siŋ dom e ndê tēm pacndê, naŋ oc tap Anötö ndê mwasiŋ nem iŋ si-ŋga sa.”

Nawapac gameŋ Judia-ŋga
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

14 “Gēŋ sac sambuc naŋ oc kōm gameŋ tisac, naŋ lau oc sêkêŋ lhac gameŋ naŋ gic iŋ ɻawaē dom. (Asa naŋ sam yom dindec, naŋ kōc gauc ɻapep, bu ɻahu yêc siŋ dau.) Mac lau asa naŋ ambo gameŋ Judia-ŋga ma alic gēŋ dau, naŋ hoŋ alhö api gameŋ lôc-ŋga andi. **15** Alhö ɻagahô

ma gauc nem mac nem gêŋ daŋ dom. Lau naŋ sêŋwhaŋ dau sêndöc andu ɻasactô, naŋ sêšôc andu ɻalôm bu sêkôc si gêŋ daŋ tôhôŋ dom. ¹⁶ Ma ɻac naŋ sêmbo ôm, naŋ bocdinan. Sêkac dau kwi bu sêkôc si gêŋ ɻatô dom. ¹⁷ Oyaê. Lauwhê tidaê, ma ɻac naŋ sêkêŋ su têŋ balêkoc, naŋ oc sêtap ɻawapac atu sa têŋ têm dinan. ¹⁸ Ateŋ mbec bu gêŋ dinan tap mac sa têŋ ndoc uhô-ŋga dom. ¹⁹ Nahu bu ɻawapac ɻandô naŋ bu sa têŋ têm dinan, naŋ oc hôc gêlêc ɻawapac hoŋ naŋ sêhôc asê nom têŋ têm naŋ Anötö kêŋ undambê ti nom e kwahic dec, ma tñambu oc sa bocdinan tiyham dom. ²⁰ Magoc Pômdau oc kêŋ ndoc dinan tiapê tu bu nem lau naŋ iŋ kêyalin sa su, naŋ sa-ŋga. Bu mba, goc lau hoŋ oc sêniŋga.

²¹ “Têŋ ndoc dinan ɻgac daŋ bu sôm têŋ mac bu, ‘Alic, Mesaya dau dindec,’ me ‘Alic, Mesaya dau dindê,’ naŋ akêŋ whiŋ ɻac dom. ²² Lau naŋ sênsau bu ɻac Mesaya, ma propet tasaŋ oc sêmeŋ ma sêkôm gêŋ dalô ti gêŋ atu-tu bu sênsau lau. Ma ɻac oc sênsahê bu sêtim lau naŋ Anötö kêyalin ɻac sa, naŋ sêwhiŋ. ²³ Aö gakêŋ puc mac gwanaŋ, ma bocdinan ayob daôm ɻapep.”

*Namalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga
(Mat 24:29-36; Luk 21:25-33)*

²⁴ Ma Yisu sôm, “Ndoc ɻawapac-ŋga dinan oc pacndê, ma tñambu lau oc sêlic gêŋ dalô atutu. Ac oc nem ganduc ma ayô oc ɻawê tiyham dom. ²⁵ Ma tata oc sêpeŋ akêŋ umboŋ, ma gêŋ ti ɻaclai naŋ sêlhac umboŋ oc wiwic sa. ²⁶ Ma tñambu lau oc sêlic ɻamalac ndê Atu meŋ ndöc

dao ηahô ti ndê ηaclai ma ηawasi atu. ²⁷ Ma inj oc êŋkiŋ ndê aŋela sêsa sêtêŋ nom ηabatiŋ ti undambê ηabatiŋ hoŋ sêndi, bu sêndic lau naŋ inj kêyalinj ηac sa su, naŋ sa.

²⁸ “Gauc nem a laŋ. Têŋ ndoc mac alic ηalaun wakuc bu léc, naŋ mac aŋyalê bu ndoc ac-ŋga meŋ kêpiŋ. ²⁹ Ma bocdinaŋ têŋ ndoc mac alic gêŋ naŋ aö gasôm yom pi, naŋ hôc asê, dec aŋyalê bu Namalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga meŋ kêpiŋ su, gitôm inj meŋ kalhac gatam. ³⁰ Yomandô! Lau têm dinan-ŋga oc sêniŋga dom e gêŋ hoŋ dinan hôc asê. ³¹ Undambê ti nom oc niŋga, magoc anen yom oc niŋga dom. Gêŋ hoŋ oc ηandô sa tôm aö gasôm.”

Lau daŋ sêŋyalê Yisu ndê bêc mbu meŋ-ŋga dom

(Mat 25:13-15)

³² Ma Yisu sôm, “Lau daŋ sêŋyalê bêc me acgatu naŋ Namalac ndê Atu oc mbu meŋ, naŋ dom. Aŋela undambê-ŋga sêŋyalê dom, Anötö ndê Atu kêyalê dom, Damaŋ tawasê kêyalê. ³³ Bocdinaŋ anem ali ma ayob daôm ηapep! Mac am gauc têm naŋ bêc ηambu-ŋga dau oc meŋ sa. ³⁴ Gitôm andu ηadau daŋ naŋ bu sa ndi lic gameŋ ηatô. Inj hu ndê andu siŋ ma kêŋ inj ndê lau akiŋ sêwêkaiŋ si gweleŋ têŋtêŋ. Ma inj oc sôm têŋ ηgac yob gatam-ŋga, bu inj nem ali ma tatiŋ gameŋ ηapep e inj mbu meŋ. ³⁵ Bocdinaŋ anem ali, bu mac aŋyalê ndoc naŋ andu ηadau oc mbu meŋ, naŋ dom. Inj oc hôc asê têŋ telha me timaniŋhu, me dalec taŋ, me bêbêc ganduc, naŋ mac aŋyalê dom. ³⁶ Ayob daôm ηapep, mboe inj

oc mbu meŋ ηagahô, ma tap mac sa ayêc bêc ayêc. ³⁷ Yom naŋ aö gasôm têŋ mac, naŋ dec wasôm têŋ lau hoŋ bocdinaj. Anem ali!”

14

*Sêkic yom bu sêndic Yisu ndu
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2)*

¹ Lau Israel si †Mwasinj Pasowa ti †Mwasinj Bolom Yist Mba-ŋga ηandoc meŋ kêpiŋ, ma bêc lu yêc dôŋ yêc. Ma dabuŋ-siga atu-tu ti lau naŋ sêndôhôŋ yomsu-ŋga sêŋsalê lêŋ danj bu sêkôc Yisu dôŋ gelec ma sêndic inj ndu. ² Tigeŋ sêhégo dau ma sêsôm, “Dakôm têŋ Mwasinj Pasowa-ŋga ηandoc dom, mboe lau daësam naŋ sêmbo Jerusalem tu om atu Pasowa-ŋga, naŋ oc sêlic ma sêli dau sa.”

*Awhê danj gêm oso Yisu
(Mat 26:6-13; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)*

³ Têŋ têm dinaj Yisu mbo malac Betani, ma gêŋ gêŋ ndöc whinj ηgac danj ηaê Saimon. Muŋ-ŋga inj ηgac ti gêmbac leprasi. Yisu ndöc tebo ma awhê danj meŋ, naŋ kôc bu ηamalu ηayham ηaôli atu sip kac danj. Inj kac gêŋ danj sa, ma kêc gêŋ malu danj pi Yisu ndê ηagôlôŋ. ⁴ Lau ηatô sêlic dec tac ηandê têŋ awhê danj, ma sêsôm, “Tu sake-ŋga inj kêyaiŋ gêŋ ηamalu dinaj? ⁵ Gitôm bu dakêŋ têŋ lau ηalôm sawa. Ηaôli danj oc hôc gêlêc ηaôli tu gwelenj yala sambuc-ŋga su.” Ma sêhec yom inj ηalêŋ sac.

⁶ Magoc Yisu sôm, “Ahu inj siŋ ma akêŋ ηawapac têŋ inj dom. Inj kôm gêŋ ηayham solop

têŋ aö. ⁷ Lau ɳalôm sawa oc sêmbo sêwhiŋ mac ɳapanj, ma bocdinaŋ dec têm bocke mac bu atac whiŋ, naŋ oc tôm bu mac anem ɳac sa. Tigeŋ aö oc wambo wawhiŋ mac ɳapanj dom. ⁸ Awhê dindec gitôm bu êmwasiŋ aö ɳalêŋ dinaŋ, dec kôm. Inj kêc gêŋ ɳamalu pi aö, dec tôm inj kêmasaŋ aö neŋ ɳamlic gwananj tu sêŋsuhanj aöŋga. ⁹ Yomandô aö wasôm têŋ mac, bu tiŋambu lau oc sêhoc ɳawaê ɳayham asê yêc gameŋ honj, ma têŋ dinaŋ ɳac oc sêšôm yom pi awhê dindec ma lau oc gauc nem inj.”

*Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)*

¹⁰ Têŋ ndoc dinaŋ Judas Iskeriot, ɳgacsêŋomi 12 si danj, têŋ dabuŋsiga atu-tu gi ma sôm bu inj oc hoc Yisu asê têŋ ɳac. ¹¹ ɳac sêŋgô inj ndê yom ti atac ɳayham, ma sêšôm tidôn bu sênemlhi inj. Bocdinaŋ inj kêsalê lêŋ tu bu hoc Yisu asê-ŋga.

*Yisu ndê ɳgacsêŋomi sêmasaŋ Mwasinj
Pasowa-ŋga
(Mat 26:17-19; Luk 22:7-13)*

¹² Têŋ Mwasinj Bolom Yist Mba-ŋga ɳabêc ɳamata-ŋga, bêc naŋ lau Israel-ŋga sic domba Pasowa-ŋga ndu, naŋ ɳgacsêŋomi sêšôm têŋ Yisu bu, “Am tac whiŋ bu yac amasaŋ Mwasinj Pasowa bu am neŋ whiŋ yac-ŋga yêc nde?” ¹³ Dec Yisu kêkiŋ ndê ɳgacsêŋom lu ma sôm têŋ injlu, “Asôc malac Jerusalem andi, ma amlu oc atap ɳgac danj sa naŋ kêbalanj bu lônj danj. Awhiŋ inj atêŋ inj ndê ɳadau ndê andu andi. ¹⁴ Ma asôm têŋ andu ɳadau, ‘Alu mba kêdôhôŋwaga ndac am tu andu ɳalôm ɳacleŋ-ŋga, bu inj ti ndê

ηgacsêñomi bu sêneñ Mwasiñ Pasowa-ŋga yêc am nem andu.’ ¹⁵ Ma iñ oc tôc ŋalôm atu dañ yêc andu dau ŋahô-ŋga têñ amlu. Tebo ti gêñ hoñ tu yac daneñ Mwasiñ Pasowa-ŋga yêc ŋalôm dau, goc amasañ gêñ yêc dinaj.” ¹⁶ Goc sêñom lu dinaj sêñôc malac si, ma sêtap gêñ hoñ sa tôm Yisu sôm su, ma sêmasañ Pasowa.

*Yisu sôm asê bu ŋgac dañ oc hoc iñ asê
(Mat 26:20-25; Luk 22:21-23)*

¹⁷ Têñ ac gi su Yisu ti ŋgacsêñomi 12 sêtêñ andu dau si. ¹⁸ Nac sêndöc ti señ gêñ sêmbo, ma Yisu sôm, “Yomandô aö wasôm têñ mac, bu mac nem dañ oc hoc aö asê. Ngac dau kwahic dec ndöc ma gêñ gêñ whinj aö.” ¹⁹ Yom dau kôm ŋac sêñô, ma ŋalôm ŋawapac atu, ma ŋac tigeñ-tigeñ sêñôm têñ iñ, “Mboe aö, a? Mba!” ²⁰ Goc iñ sôm têñ ŋac, “Ngac dau iñ mac lau 12 nem dañ, ma kwahic dec alu añ gêñ sip pele tigeñ. ²¹ Gêñ dau oc ŋandô sa pi Namalac ndê Atu, tôm yom nañ sêto yêc. Tigeñ ŋgac nañ hoc aö asê, nañ oc tap ŋawapac atu sa, ma tu dinaj-ŋga iñ dinda bu kôc iñ dom, dec oc ŋayham.”

*Yisu gic hu Mwasiñ Dabuñ
(Mat 26:26-29; Luk 22:15-20)*

²² Têñ têm ŋac señ gêñ sêmbo, nañ Yisu kôc bolom, gêm mbec, pô kôc-kôc, ma gic sam têñ ŋac. Ma iñ sôm, “Akôc sa loc, aö neñ ŋandô dau dindec.” ²³ Ma iñ kôc laclhu wain-ŋga dañ ma gêm dañge, goc kêñ têñ ŋac ma ŋac hoñ sêñôm. ²⁴ Iñ sôm têñ ŋac, “Aö neñ dac wamatiñ pwac-ŋga dau dec, nañ wakêc siñ tu lau daêsam-ŋga. ²⁵ Yomandô aö wasôm têñ mac bu aö oc wanôm

wain tiyham dom e Damaŋ ndê gôlinŋ meŋ sa tiawê, ma têŋ ndoc dinaj aö wanôm tiyham.”

²⁶ Tiŋambu ɳac sem wê danj, ma sêlhö sêsa sêtêŋ Lôc Olib si.

*Yisu sôm bu Pita oc sêc iŋ ahuc
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34)*

²⁷ Ma Yisu sôm têŋ ɳac, “Mac hoŋ oc ahu aö sinj, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘Aö oc waseŋ ɳgac yob domba-ŋga, ma domba oc sêlhö babalip.’ ²⁸ Magoc tiŋambu aö watisa tiyham, ma wamuŋ mac watêŋ gameŋ Galili-ŋga wandi.” ²⁹ Dec Pita sôm têŋ iŋ, “Nac hoŋ bu sêhu am sinj, tigeŋ aö wahu am sinj dom.” ³⁰ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö wasôm yomandô bu ôbwêc dau dindec am oc sêc aö ahuc tidim tö su, goc dalec oc tanj tidim lu-ŋga.” ³¹ Tigeŋ Pita sôm yom ti ɳaŋga, “Mba! Gitôm sêndic aö ndu wawhiŋ am, aö oc wasêc am ahuc dom.” Ma ɳac hoŋ sêsôm yom kaiŋ tigeŋ.

*Yisu teŋ mbec mbo ôm Getsemani
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)*

³² Nac sêsa si e sêhôc asê ôm ʈolib-ŋga danj, ôm naŋ sêsam bu Getsemani, ma Yisu sôm têŋ ndê ɳgacsênomi, “Andöc dec ma aö watenj mbec.” ³³ Goc iŋ kôc Pita, Jems ma Jon sêwhiŋ iŋ si, ma sêhu ɳgacsênomi ɳatô sinj. Têŋ ndoc dinaj Yisu ndê ɳalôm ɳawapac atu ma iŋ pô sim dau ɳandô. ³⁴ Iŋ sôm têŋ ɳac, “Aö neŋ ɳalôm kêsahê ɳawapac atu, kêpiŋ bu oc wambac ndu. Mac andöc dec ma anem ali.” ³⁵ Goc iŋ hu ɳac sinj ma sa ɳasawa sauŋ gi. Iŋ hu dau sip nom gi ma teŋ mbec, bu nditôm goc Anötö nem iŋ sa bu

êŋlēc tēm hôc ɳandē-ɳga naŋ oc hôc asê iŋ. ³⁶ In sôm, “Damaŋ, O Damaŋ, am gitôm bu kôm gêŋ hoŋ. Kôc laclhu ɳawapac-ŋ ga dindec su yêc aö. Magoc êmkuc aö neŋ atac whiŋ dom, kôm tôm am daôm nem atac whiŋ bu kôm.”

³⁷ In teŋ mbec su, dec mbu gi ma tap sa bu ɳgacsêŋomi sêyêc bêc sêyêc. Goc iŋ uŋ ɳac sa ma sôm têŋ Pita, “Saimon, bocke dec am yêc bêc? Am gitôm dom bu nem ali tôm acgatu ɳasawa tigeŋ, a? ³⁸ A nem ali ma ateŋ mbec bu lêtôm tap mac sa dom. Mac nem gatôm licbalê, tigeŋ ɳamlic kwapac.”

³⁹ Goc Yisu sa gi, ma teŋ mbec tigeŋ dinaŋ tiyham. ⁴⁰ Pacndê, goc iŋ mbu gi ma gêlic ɳac sêyêc bêc, bu ɳac tandô hê ɳac sa ɳandô. Ma ɳac sêpônda yom tu sêşôm têŋ iŋ-ɳga. ⁴¹ Goc iŋ gi ma teŋ mbec tidim tö-ɳga. Ma têŋ ndoc iŋ mbu têŋ ɳac tiyham, naŋ iŋ sôm, “Tu sake-ɳga mac ayêc bêc ti aŋwhan̄ daôm ɳapan̄? Gitôm! Ndoc meŋ hôc asê su bu sêhôc ɳamalac ndê Atu asê ma sêkêŋ iŋ sip lau sac amba. ⁴² Atisa ma dandi! Alic ɳgac naŋ hoc aö asê dec meŋ su.”

Sêkôc Yisu dôŋ

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-11)

⁴³ Yisu sôm yom dinaŋ mbo, ma Judas, ɳgacsêŋomi 12 si daŋ hôc asê whiŋ lau daêsam naŋ sêhôc bieŋ ti síŋ. †Dabuŋsiga atu-tu ti kêdôhôŋwaga yomsu-ɳga ma lau bata sêŋkiŋ lau toŋ dinaŋ sêwhiŋ Judas sêmeŋ. ⁴⁴ Judas kêŋ puc lau d au gwanaŋ su, ma sôm, “Ngac naŋ mac aŋsalê, naŋ aö oc waŋgutô iŋ bu watôc iŋ asê têŋ mac. Akôc iŋ dôŋ ma akêŋ lau sêyob

inj, goc awê inj sa andi.” ⁴⁵ Bocdinaŋ têŋ ndoc Judas hôc asê, naŋ inj têŋ Yisu solop gi ma sôm, “Kêdôhôŋwaga,” ma ŋgutô inj. ⁴⁶ Dec lau naŋ sêwhinj Judas, naŋ sêkôc Yisu dôŋ. ⁴⁷ Yisu ndê lau sêlhac sêmpinj inj, ma ŋjac si daŋ puc ndê bieŋ sa ma pa dabuŋsiga atu ndê ŋgac akinj ndê daŋgalaunj daŋ su.

⁴⁸ Goc Yisu sôm, “Bocke dec mac akôc bieŋ ti gêŋ sin-ŋga ma asa amen bu akôc aö dôŋ gitôm ŋgac kaŋ daŋ? ⁴⁹ Tôm bêc hoŋ aö gambo gawhiŋ mac ma kadôhôŋ lau yêc lôm dabuŋ ŋabatêmndö, magoc mac akôc aö dôŋ dom. Tigęŋ gêŋ naŋ mac akôm kwahic dec, naŋ kôm Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ ŋandô sa.”

⁵⁰ Têŋ dinaŋ Yisu ndê lau hoŋ sêhu inj sinj ma sêlhö si. ⁵¹ Ngac batac daŋ kêkuc Yisu ma mbo whinj inj ti ndê lau têŋ ôbwêc dinaŋ, ma inj puc po ŋambwa. Lau siŋ bu sêlô inj dôŋ, ⁵² tigęŋ inj hu ndê po siŋ yêc ŋjac si amba, ma kölhö ŋamlic ŋambwa gi.

*Lau bata Israel-ŋga sêmatôc Yisu
(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12,
13, 19-24)*

⁵³ Dabuŋsiga atu-tu Israel-ŋga, ti lau bata ma kêdôhôŋwaga yomsu-ŋga hoŋ sêkac sa sêmbo dabuŋsiga ŋamata-ŋga ndê andu. Ma lau naŋ sêkôc Yisu dôŋ sêwê inj sêtêŋ andu dau si. ⁵⁴ Pita kêsêlêŋ kêkuc Yisu mbo ahê, e gi sôc dabuŋsiga ŋamata-ŋga ndê andu ŋatuŋlôm gi. Ma inj ndöc sic whinj lau siŋ sêyob lôm dabuŋ-ŋga ŋatô ma kêsulu ya.

⁵⁵ Dabuñsiga atu-tu ma lau bata hoj nañ sêndöc Sanedrin si tonj, nañ sêñsalê yom bu sêñgôlinj pi Yisu ma sêkênj iñ sip lau Rom-nga amba bu sêndic iñ ndu. Magoc sêtap yom dañ sa dom. ⁵⁶ Bu lau daësam sêtisa bu sêhoc yom tasaj asê pi Yisu, magoc ñac hoj si yom so dau. ⁵⁷ Tinjambu lau ñatô sêtisa, ma sêkênj yom tasaj pi iñ bocdec bu, ⁵⁸ “Yac aŋgô ñgac dau sôm, ‘Lôm dabuj nañ ñamalac sêkwê sa, nañ aö oc wasen su. Ma têj bêc titö-nga aö oc wakwê andu wakuc dañ sa, nañ gitôm andu nañ ñamalac sêkwê, nañ dom.’” ⁵⁹ Magoc ñac tigeñ-tigeñ si yom so dau tiyham.

⁶⁰ Goc dabuñsiga ñamata-nga tisa kalhac ñalhu, ma ndac Yisu, “Am ñgô yom dê sêñgôlinj pi am, me? Am bu ô yom, me mba?” ⁶¹ Tigeñ Yisu gêm dau dôñ ma ô yom dom. Goc dabuñsiga dau ndac iñ tiyham, “Am Mesaya dau, Anötö Atungac, me mba?” ⁶² Ma Yisu sôm, “Aêc, aö dañ dindec. Ma tinjambu mac oc alic Ñamalac ndê Atu ndöc Anötö Naclai Ñadau ndê amba andô-nga, ma sip meñ ndöc dao ñahô.”

⁶³ Têj ndoc dabuñsiga ñamata-nga ñgô yom dinaj, nañ tac ñandê atu dec kêc dau ndê ñakwê kic ma sôm, “Yac dapônda yom dañ tu taŋgôlinj pi iñ-nga dom. ⁶⁴ Yom nañ iñ sôm pi dau, nañ sac sambuc! Mac aŋgô su, ma mac gauc gêm bocke?” Ma ñac hoj sêşôm pitigeñ bu iñ mbac ndu. ⁶⁵ Lau ñatô sêhu gasôp pi iñ. Ñac sêkic iñ tandô ahuc ña po, goc sêtap iñ ma sêşôm, “Am bu propet, nañ sôm asê bu asa gic am.” Ma lau sinj-nga sêkôc iñ sêsa si, ma sêhi iñ ña sö.

*Pita sêc Yisu ahuc
(Mat 26:69-75; Luk 22:54-62; Jon 18:15-18, 25-27)*

⁶⁶ Têŋ têm dinaŋ Pita mbo andu dau ɳamakê, ma dabuŋsiga ɳamata-ŋga ndê awhê akiŋ daŋ kêsêlêŋ meŋ. ⁶⁷ Iŋ gêlic Pita kêsulu ya mbo, goc tahê iŋ ma sôm, “Am ɳgac naŋ kêkuc Yisu Nasaret-ŋga whinj.” ⁶⁸ Magoc Pita pa dau ma sôm, “Mba, aö kayalê am nem yom ɳahu dom.” Dec iŋ tisa gi kalhac kêpiŋ tuŋlôm ɳagatam.

⁶⁹ Malô goc awhê akiŋ dau gêlic iŋ tiyham, ma sôm yom kaiŋ tigen têŋ lau naŋ sêlhac sêmpinj, “Alic ɳgac kêlê. Iŋ Yisu ndê lau si daŋ.” ⁷⁰ Magoc Pita pa dau tiyham. Nasawa sauŋ ma lau naŋ sêlhac dindê, naŋ sêşôm, “Am ɳgac Galili-ŋga. Yomandô, am ɳac si daŋ.” ⁷¹ Magoc Pita sôm ti ɳaŋga, “Mba! Aö bu wasôm yom tasau, naŋ goc Anötö ndic aö. Aö kayalê ɳgac naŋ mac asôm yom pi iŋ, naŋ dom andô!” ⁷² Ma ɳagahô dalec taŋ tilu-ŋga, dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bu iŋ oc sêc iŋ ahuc tidim tö su, goc dalec oc taŋ tidim lu-ŋga. Ma iŋ taŋ dau ndu-ndu.

15

*Pailot kêsû Yisu
(Mat 27:11-26; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16)*

¹ Têŋ bêbêc ganduc, dabuŋsiga atu-tu ti lau bata ma lau naŋ sêndôhôŋ yomsu ti lau †Sanedrin-ŋga hoŋ si ɳalôm tigen tu gêŋ bocke bu sêkôm têŋ Yisu-ŋga. Goc sêşô iŋ amba dôŋ ma sêwê iŋ sêtêŋ Pailot si. ² Ma Pailot ndac iŋ, “Am lau Israel-ŋga si kiŋ, a?” Goc Yisu ô

yom ma sôm, “Tôm naŋ am daôm sôm.” ³ Têŋ dinaŋ dabuŋsiga atu-tu sêŋgôlinj yom daêsam pi inj. ⁴ Dec Pailot ndac inj tiyham, “Am oc ô ɳac si yom, me mba? ɳac sêŋgôlinj yom daêsam pi am.” ⁵ Tigeŋ Yisu ô yom dom, dec Pailot hêdaê.

⁶⁻⁷ Têŋ têm dinaŋ ɳac daŋ ndöc gapocwalô, naŋ ndê ɳaê Barabas. Muŋ-ɳga lau ɳatô sêli dau sa têŋ lau Rom-ɳga naŋ sem gôlinj lau Israel-ɳga, ma sic lau ɳatô ndu. Magoc lau Rom-ɳga sêkôc ɳac dôŋ ma sêkêŋ ɳac sêndöc gapocwalô. Ma Barabas inj ɳac si daŋ.

Tôm yala hoŋ têŋ ndoc lau Israel-ɳga si om atu Mwasiŋ Pasowa-ɳga hôc asê, naŋ Pailot kêkuc lêŋ daŋ bocdec bu. Lau Israel-ɳga oc sêndac ɳac gapocwalô-ɳga daŋ, dec inj oc êŋgapwêc inj su têŋ ɳac. ⁸ Lau daêsam naŋ sêkac dau sa têŋ ndoc Pailot kêsahê Yisu, naŋ sêndac inj bu êŋgapwêc ɳac gapocwalô-ɳga daŋ su êŋkuc ɳagôlinj dinaŋ. ⁹⁻¹⁰ Pailot kêyalê bu dabuŋsiga atu-tu sem lêmuŋ Yisu ɳambwa, ma tu dinan-ɳga dec sêwê Yisu sêtêŋ inj sêmenj. Bocdinaj inj gauc gêm bu êŋgapwêc Yisu su, dec ndac ɳac, “Mac atac whinj bu aö wahu Kinj Israel-ɳga siŋ têŋ mac, me mba?” ¹¹ Tigeŋ dabuŋsiga atu-tu sêŋgalôm lau tonj atu dinaŋ e sêndac Pailot bu hu Barabas siŋ têŋ ɳac. ¹² Goc Pailot ndac ɳac, “Bocdinaj aö oc wakôm sake têŋ ɳac dindec, naŋ mac asam bu lau Israel-ɳga si Kinj?” ¹³ Ma sêmbwêc, “Ndic inj pi a gicso dau!” ¹⁴ Magoc Pailot ndac ɳac, “Tu sake-ɳga? Inj kôm giso bocke?” Magoc sêmbwêc ti ɳanja, “Ndic inj pi a!”

¹⁵ Pailot bu kôm lau atac ɳayham sa, dec gôlôc bu êŋgapwêc Barabas su têj ɳac. Ma inj kêkiŋ Yisu têj lau siŋ-ɳga bu sêhi inj ɳa sö, ma sêndic inj ndu pi a gicso dau.

*Lau siŋ-ɳga sêsu Yisu susu
(Mat 27:27-31; Jon 19:2-3)*

¹⁶ Lau siŋ-ɳga sêwê Yisu sêsa Pailot ndê andu ɳamalaclôm si, ma sêta yom bu lau siŋ-ɳga hoj sêkac sa. ¹⁷ Goc sêkêj Yisu sôc ɳakwê kokoc baliŋ tôm kiŋ sêsôc, ma sêwhê wac kêm ma sêkêj inj uŋ gitôm suŋsunj. ¹⁸ Goc ɳac sic hu sêmbwêc inj, “Ei! Datoc lau Israel-ɳga si kiŋ dindec sa manj!” ¹⁹ Ma ɳac sêkôc a daŋ ma sic inj pi ɳagôlôŋ tidim daêsam, ma sêhê gasôp pi inj. Sêpônj haduc têj inj, ma sênsau bu sêtoc inj sa. ²⁰ Sêsu inj susu pacndê, goc sêkôc ɳakwê baliŋ dinaj su, ma sêkêj inj sôc dau ndê ɳakwê sa tiyham. Ma sêwê inj sêsa malac Jerusalem ɳamakê si, bu sêndic inj ndu pi a gicso dau.

*Sic Yisu pi a gicso dau
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

²¹ Lau siŋ-ɳga sêwê Yisu sêmbo seŋ, ma ɳac danj kêsêlêŋ mbo seŋ akêŋ gameŋ ɳamakê-ɳga meŋ. Ma sêkac inj bu hôc Yisu ndê a gicso dau. Ngac dau ndê ɳaê Saimon. Inj Aleksanda lu Rupas damba, ma inj ndê malachu Sairin. ²² Sêwê Yisu sêsa si e sêhôc asê gameŋ naŋ sêsam bu Golgota. (ɳaê dau danem kwi bu ‘Gameŋ ɳakêcyha-ɳga.’) ²³ Lau siŋ-ɳga bu sêkêj wain ti bu ɳamakic têj Yisu nôm, magoc inj tec. ²⁴ Bocdinaŋ sêhu siŋ, ma sic inj pi a gicso dau.

Ma tinjambu sêwhê inj ndê ñakwê kôc ma sêpuc gapoc bu sêlic asa oc kôc ñakwê bocke.

²⁵ Nac sic inj pi a gicso têj bêbêc, acgatu gitôm 9 kilok. ²⁶ Ma yom nañ lau bata Israel-ŋga sêngôlinj pi inj, nañ sêto pi bapia danj, nañ sôm, "Lau Israel-ŋga si Kiñ." ²⁷⁻²⁸ Nac sic ñgac sac lu pi a gicso dau sêwhinj, danj kêgalêj Yisu amba andô-ŋga, ma danj kêgalêj gasê-ŋga. ²⁹ Lau nañ sênsêlêj si sêmenj, nañ sêndahij ñasu ma sétanj bôlê Yisu. Sêrôm, "Ei. Am ñgac nañ sôm bu senj lôm dabuñ su ma kwê sa tiyham tôm bêc tö. ³⁰ Dec sip akêj a gicso dau mwej, ma nem daôm sa!" ³¹ Ma dabuñsiga atu-tu ti kêdôhôñwaga yomsu-ŋga bocdinañ sêsu inj susu ma sêrôm têj dandi, "In gêm lau daêsam sa, tigenj gitôm dom bu nem dau sa. ³² Yac bu alic Mesaya, lau Israel si kiñ dindec-ŋga, sip akêj a gicso dau mej, dec yac oc akêj whinj inj." Ma ñgac lu nañ sic pi a gicso sêwhinj Yisu, nañ sêsu inj susu bocdinañ.

Yisu mbac ndu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Têj ac kalhac lhu, ñasec atu gêm gamej sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-ŋga. ³⁴ Ma têj 3 kilok Yisu mbwêc awha atu, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" (Yom dau danem kwi bu, 'Aö nej Anötö, aö nej Anötö, tu sake-ŋga am hu aö siñ?) ³⁵ Lau nañ sêlhac sêmpinj, nañ sêngô inj ñapep dom ma sêrôm, "Angô, inj ta propet Elaija." ³⁶ Ma ñgac danj kêtî gi kênj sôwam danj sip wain ñamakic, ma sô dôj pi a balinj danj. Goc inj puc pi Yisu whasun bu inj nôm ma sôm, "Dahu

inj siŋ ma dalic, Elaija oc sip meŋ ma kôc inj su, me mba.”

³⁷ Têŋ têm dinaŋ Yisu mbwêc awha atu ma mbac ndu. ³⁸ Ma têŋ dinaŋ po baliŋ naŋ kêgalêŋ lôm dabuŋ ŋalôm, naŋ dau kic gi lu, kalhac ŋahô ma gi têŋ ŋapu-ŋga. ³⁹ Ma ŋgac bata sinj-ŋga naŋ kalhac Yisu aŋgô-ŋga, naŋ gêlic inj ndê mbac ndu ŋalêŋ, goc sôm, “Yomandô, ŋgac dindec inj Anötö ndê Atu.”

⁴⁰ Lauwhê ŋatô sêlhac ahê ma sêlic gêŋ hoŋ dinaŋ. Maria Magadala lu Maria naŋ Jems sauŋ lu Joses dinda, ma Salome sêmbo sêwhinj ŋac. ⁴¹ Muŋ-ŋga, têŋ têm Yisu mbo gameŋ Galili-ŋga, naŋ lauwhê dinaŋ sêŋkuc inj, ma sem akinj inj. Ma lauwhê daêsam naŋ sêpi Jerusalem sêwhinj Yisu, naŋ sêlhac sêwhinj ŋac.

*Josep kêŋ Yisu ndê ŋamlaŋ yêc hoc ŋasunj
(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)*

⁴² Bêc naŋ sic Yisu ndu, naŋ lau Israel-ŋga si bêc sêmasaŋ dau tu Sabat-ŋga.* Bocdinaŋ têŋ telha, ⁴³ ŋgac bata Israel-ŋga danj ŋaê Josep gauc gêm bu êŋsuhun Yisu ŋamlaŋ. Josep inj ŋgac akêŋ malac Arimatiya-ŋga, ma inj lau Sanedrin-ŋga si ŋgac tiwaê danj naŋ kêŋ bata Anötö ndê gôliŋ bu meŋ sa tiawê. Inj ndê ŋalôm pêŋ dôŋ, dec têŋ Pailot gi ma ndac Yisu ndê ŋamlanj. ⁴⁴ Yom dau kôm Pailot sö, ŋahu bu inj kêyalê dom bu Yisu mbac ndu su. Bocdinaŋ inj ta lau sinj si ŋgac bata ma ndac inj bu Yisu mbac ndu

---

* **15:42** Lau Israel sêşôm bu têŋ ndoc ac gi sip têŋ bêc naŋ muŋ bêc Sabat-ŋga, naŋ têm dau gic hu bêc Sabat-ŋga. Bocdinaŋ ŋac bu sêŋsuhun lau batê muŋ ac ndi sip.

su, me mba. ⁴⁵ Inj tap sa bu Yisu mbac ndu su, dec gôlôc têŋ Josep bu kôc Yisu ndê ɣamlaŋ sa ndi êŋsuhuŋ. ⁴⁶ Josep kôc po ɣayham danj naŋ inj gêmhlhi muŋ su, goc sa gi ma kôc Yisu su yêc a gicso dau, ma kêpaŋ inj ahuc ɣa po dau. Ma inj kôc inj sa gi ma kêŋ inj yêc sêhô naŋ lau sêlêŋ gwanaŋ su yêc hoc ɣalôm. Goc inj kêpi hoc danj gi ndöc sê awha dau ahuc. ⁴⁷ Maria Magadala lu Joses dinda Maria sêlic Josep kêŋ Yisu ndê ɣamlaŋ yêc hoctsŋ dinaj.

16

*Yisu tisa
(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12)*

¹ Bêc Sabat-ɣga meŋ gi su, goc Maria Magadala lu Jems dinda Maria, ma Salome semlhi gêŋ malu bu sénem oso Yisu ndê ɣamlaŋ. ² Têŋ wake ɣabêc ɣamatâ-ɣga dinaj sêti têŋ bêbêc ganduc bu sêtêŋ sêhô sêndi. Ac pi meŋ su ma sêŋsêlêŋ sêmbo senj, ³ ma sêndac dandi, “Asa oc nem yac sa ma êmpí hoc naŋ yêc sê awha, naŋ su?” ⁴ Tigeŋ sêhôc tandô sa, ma sêlic hoc atu dau yêc sê awha dom. ⁵ Bocdinaj dec sêšôc sêhô ɣalôm si. Sêlic ɣgac batac danj naŋ sôc ɣakwê sêsep, ma ndöc andô-ɣga, dec sêso ɣandô. ⁶ Magoc ɣgac dau sôm, “Asö dom. Mac aŋsalê Yisu Nasaret-ɣga, naŋ sic inj ndu pi a gicso dau. Inj yêc dec dom, inj tisa su. Alic mala naŋ sêkêŋ inj yêc, naŋ sawa. ⁷ Magoc andi ma asôm têŋ inj ndê sênomi ma têŋ Pita bu inj oc muŋ mac têŋ Galili ndi. Mac oc alic inj yêc dindê, tôm yom naŋ inj sôm têŋ mac muŋ su naŋ.” ⁸ Yom dinaŋ kôm

awhê lu dau sêntitec ti sêhêdaê ñandô. Sêsa akêj sêhô, ma sêlhö sênti si. Magoc sêtöc dau dec sêsôm yom têj ñamalac danj yêc sej dom.

⁹ Têj têm Yisu tisa têj Sonda bêbêc, ij hoc dau asê ti-ñamatata-nga têj Maria Magadala, awhê nañ muñ-nga ij soc ñalau sac 7 su yêc ij ñalôm. ¹⁰ Ma Maria gi ma sôm asê têj lau nañ sêjkuc Yisu, nañ sêkôm dañgibo ti sêtañ sêmbo. ¹¹ Maria sôm têj ñac bu ij gêlic Yisu ma ij mbo tali tiyaham. Magoc ñac sêkêj whij dom.

¹² Tiñambu Yisu ndê ñgac-sêjom lu sêhu Jerusalem sinj ma sênsêlêj sêmbo sej, ma Yisu hoc dau asê têj ijlu gitôm ñgac aŋgô batac danj. ¹³ Dec ijlu sêmbu si ma sic miñ têj sêjomi ñatô, magoc ñac sêkêj whij ijlu dom bocdinaj.

Yisu kêj gweleñ têj lau nañ sêjkuc ij

¹⁴ Tiñambu ñgacsêjomí 11 sej gêj sêmbo sêwhij dau, ma Yisu hoc dau asê têj ñac. Ma ij sôm ñac tu ñac si ñalôm ñadandi-nga, bu sêkêj whij lau nañ sêlic ij têj ndoc ij tisa su, nañ dom. ¹⁵ Goc ij sôm têj ñac, “Atôm nom ñagamenj sambob andi, ma ahoc ñawaê ñayham asê têj lau hoñ. ¹⁶ Lau nañ sêkêj whij ma sêlinj sañgu, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa. Magoc lau nañ sêkêj whij dom, nañ oc sêtap ij ndê matôc sa. ¹⁷ Ma Anötö oc kêj ñaclai têj lau nañ sêkêj whij, dec oc tôm bu sêkôm gêj dalô bocdec bu. Ñac oc sêkôm gweleñ sêñem aõ aŋoñ, ma sêsoc ñalau sac su yêc lau. Ñac oc sêsôm yom awha wakuc-nga nañ sêndôhôj muñ su dom. ¹⁸ Ñac bu sêkôc mboc sac sip ñac amba me sênôm bu ñamalic, dec oc

kôm ɳac sêtisac dom. Ma ɳac oc sêkêŋ amba sac lau gêmbac, ma sêkôm ɳac ɳayham sa."

¹⁹ Yisu sôm yom dinaj têŋ ɳac su, goc Anötö kôc iŋ su yêc nom. Iŋ pi undambê gi, ma ndöc Anötö ndê amba andô-ɳga. ²⁰ Ma iŋ ndê sêŋomi sêsa si, ma sêhoc ɳawaê ɳayham asê yêc gameŋ honj. Ma Pômdau mbo whinj ɳac, ma kêŋ ɳaclai têŋ ɳac bu sêkôm gêŋ dalô atu-tu tu bu puc yom naŋ sêhoc asê, naŋ dôŋ-ɳga.

**Anötö ndê Yom Léñsêm Wakuc
Bugawac: Anötö ndê Yom Léñsêm Wakuc New
Testament**

copyright © 2013 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bugawac

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

1dcc5a6c-3c1e-54e8-aa77-af18a3782048